

Ukrainan tilannekatsaus maaliskuussa 2026

Overview of the situation in Ukraine in March 2026

Sisällys

Taulukot	3
Tiivistelmä	4
Abstract	4
1 Alueiden hallinta	6
2 Konfliktin intensiteetti	8
2.1 Turvallisuusvälikohtausten määrä alueittain	8
2.2 Räjähdesaaste	13
3 Uhrit siviileihin kohdistuneissa iskuissa	15
3.1 Siviiliuhrit vuonna 2025	15
3.2 Aluekohtaiset uhriluvut siviileihin kohdistuneissa iskuissa	15
4 Sisäisesti siirtymään joutuneet	17
4.1 Tilanteen kehitys vuonna 2025	17
4.2 Sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä alueittain	18
4.3 Sisäisesti siirtymään joutuneiden tukitoimenpiteet ja elinolosuhteet	19
4.3.1 Perushyödykkeiden ja -palveluiden saatavuus	19
4.3.2 Tukimuodot, asuminen	20
4.3.3 Toimeentulo	24
4.3.4 Terveystieteidenhuolto	25
4.3.5 Sosiaaliset jännitteet	25
4.4 Palaajat	26
5 Humanitaarinen tilanne ja peruspalveluiden saatavuus	27
5.1 Humanitaarinen tilanne vuosina 2025 ja 2026	27
5.2 Elinolosuhteet sekä perushyödykkeiden ja -palvelujen saatavuus	29
5.2.1 Asuminen	29
5.2.2 Toimeentulo ja perushyödykkeiden saatavuus	30
5.2.3 Terveystieteidenhuolto	32
5.2.4 Koulutusjärjestelmä	34
5.3 Iskut siviili-infrastruktuuriin	34
5.4 Humanitaarinen avustustoiminta	37
6 Lähteet	38

Taulukot

Taulukko 1. Ukrainan hallinnassa olevat alueet (tilanne 22.1.2026). Lähde: Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine 22.1.2026.	6
Taulukko 2. Venäjän miehittämät alueet Ukrainassa (tilanne 22.1.2026). Lähde: Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine 22.1.2026.	7
Taulukko 3. Kaikki turvallisuusvälikohtaukset alueittain vuosina 2024–2026 (tilanne 6.2.2026). Lähde: ACLED 12.2.2026.	9
Taulukko 4. Kaikki turvallisuusvälikohtaukset Donetskien alueella vuosina 2024–2026 (tilanne 6.2.2026). Lähde: ACLED 12.2.2026.	10
Taulukko 5. Kaikki turvallisuusvälikohtaukset Hersonin alueella vuosina 2024–2026 (tilanne 6.2.2026). Lähde: ACLED 12.2.2026.	10
Taulukko 6. Turvallisuusvälikohtaukset tapahtumalajeittain eri alueilla vuonna 2025. Lähde: ACLED 12.2.2026.	11
Taulukko 7. Turvallisuusvälikohtaukset tapahtumalajeittain eri alueilla vuonna 2026 (tilanne 6.2.2026). Lähde: ACLED 12.2.2026.	12
Taulukko 8. Räjähdevaarallinen alue hallinnollisten alueiden mukaan syyskuussa 2025. Lähde: UNDP 8.10.2025.	14
Taulukko 9. Miinoitetut alueet (tilanne vuoden 2024 lopussa). Lähde: Mine Action Review 11/2025.	14
Taulukko 10. Uhrit siviileihin kohdistuneissa iskuissa vuosina 2024–2026 (tilanne 6.2.2026). Lähde: ACLED 12.2.2026.	16
Taulukko 11. Sisäisesti siirtymään joutuneiden ja palaaajien määrä alueittain. Lähde: IOM 1/2026a.	18
Taulukko 12. Hyödykkeiden ja palveluiden saatavuuden puute sisäisesti siirtymään joutuneiden ja ei-siirtymään joutuneiden keskuudessa. Lähde: IOM 1/2026a.	19
Taulukko 13. Toiminnassa olevat ryhmämajoituspaikat alueittain joulukuussa 2025. Lähde: CCCM Cluster 2025.	23
Taulukko 14. Raportoidut siviili-infrastruktuurin vauriot alueittain 8/2025–2/2026 välisenä aikana. Lähde: ACAPS [päiväämätön].	35
Taulukko 15. Raportoidut siviili-infrastruktuurin vauriot alueittain vuosina 2025 ja 2026 (tilanne 20.2. mennessä). Lähde: ACLED [päiväämätön].	36
Taulukko 16. Humanitaariseen apuun vaikuttavien välikohtausten määrä alueittain vuonna 2025. Lähde: OCHA [päiväämätön].	37

Ukrainan tilannekatsaus maaliskuussa 2026

Tiivistelmä

Tässä raportissa tarkastellaan Ukrainan turvallisuustilannetta vuonna 2025 sekä vuoden 2026 alkupuolella. Raportti on päivitys Maahanmuuttoviraston maatietopalvelun julkaisemaan "Ukrainan tilannekatsaus huhtikuussa 2025" -raporttiin¹. Tässä raportissa tarkastellaan Ukrainan turvallisuustilannetta sekä humanitaarista ja maan sisäisesti siirtymään joutuneiden (internally displaced persons / IDPs) tilannetta Ukrainan hallinnassa olevilla alueilla. Tässä raportissa ei käsitellä yksittäisluonteisempaa väkivaltaa, kuten tiettyihin ihmisryhmiin kohdistuvia oikeudenloukkauksia. Raportin lähteinä on käytetty erilaisia julkisesti saatavilla olevia, maaliskuuhun 2026 mennessä julkaistuja aineistoja. Tämän raportin julkaisuhetkellä sota Ukrainassa jatkuu edelleen, joten turvallisuustilanne Ukrainassa ja sen eri alueilla saattaa muuttua nopeastikin.

Raportin on laatinut Suomen maahanmuuttoviraston maatietopalvelu, ja sen laadinnassa on noudatettu Euroopan unionin yhteisiä suuntaviivoja lähtömaatiedon tuottamisesta (2008). Raportti perustuu huolellisesti valittuihin lähteisiin, jotka on kaikki listattu raportin lähdeluetteloon. Raportissa esitetyt tiedot on hankittu, arvioitu ja käsitelty huolellisesti raportin laatimiseen varatun rajallisen ajan puitteissa. Raportissa on käytetty myös tilastoihin perustuvaa numeerista dataa, muun muassa turvallisuusvälikohtausten ja konfliktin uhrien määrää kuvattaessa, mutta lukujen todenmukaisuudesta ei voida esittää täyttä varmuutta, sillä ne perustuvat useimmiten vain kirjallisesti tilastoituihin tapauksiin tai arvioihin. Raportti ei pyri olemaan kaikenkattava, eikä sitä tule pitää yksinään minkään oleskeluluvan, pakolaisaseman tai turvapaikkahakemuksen perusteena. Vaikka jotain tapahtumaa, henkilöä tai organisaatiota ei olisi mainittu raportissa, se ei tarkoita, etteikö kyseistä tapahtumaa olisi tapahtunut tai kyseistä henkilöä tai organisaatiota olisi olemassa. Raportissa esitetyt tiedot, näkemykset ja lausunnot eivät välttämättä edusta Maahanmuuttoviraston virallista kantaa, eikä raportti ole miltään osin poliittinen kannanotto tai oikeudellinen arvio.

Overview of the situation in Ukraine in March 2026

Abstract

This report examines the security situation in Ukraine in 2025 and during the first few months of 2026. This report is an update of the "Overview of the situation in Ukraine in April 2025" - report published by The Country Information Service of The Finnish Immigration Service. The report discusses Ukraine's security and humanitarian situations, as well as the situation of internally displaced persons (IDPs) in the Ukrainian-controlled areas. This report does not cover individual instances of violence, such as infringements against certain groups of people. The report is based on a variety of materials that were publicly available by March

¹ Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu 16.5.2025.

2026. It is worth noting that the security situation in Ukraine can change rapidly, given that the war is still ongoing at the time of this report's publication.

The report has been compiled by the Country Information Service of the Finnish Immigration Service in accordance with the common EU guidelines for processing country of origin information (2008). The report is based on carefully selected sources of information. All sources used are referenced. The information provided in the report has been obtained, evaluated and processed carefully within the limited time frame given. The report also includes numerical data based on statistics, particularly when depicting the number of security incidents and conflict casualties and fatalities, however, the accuracy of the figures cannot be confirmed as they are primarily based on recorded cases or estimations. The report does not aim to be exhaustive, and it should not be considered conclusive as to the merit of any particular claim to a residence permit, refugee status or asylum. Even if a certain event, person or organization is not mentioned in the response, it does not mean that the event has not taken place or that the person or organization does not exist. The report does not necessarily reflect the opinion of the Finnish Immigration Service, and it is not on any account a political statement or a judicial evaluation.

Kuten edellisessäkin raportissa, tässä raportissa ei käsitellä erikseen Venäjän Ukrainalta miehittämiä alueita. Raportointi näiltä alueilta on puutteellista. Venäjä estää järjestelmällisesti sekä paikallisten että kansainvälisten kansalaisjärjestöjen pääsyn miehittämiin alueille, ja myös Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (Etyj) ja YK:n ihmisoikeustarkkailijoiden pääsy alueille evätään. Miehittyillä Donetsk, Luhansk, Hersonin ja Zaporizžjan alueilla ei ole yhtäkään riippumatonta kansalaisjärjestötoimijaa, eikä Ukrainan hallinnolla ei ole pääsyä Venäjän miehittämiin alueille.²

Käytetyssä lähdeaineistossa viitataan toistuvasti rintamalinja-alueisiin erittelemättä niihin kuuluvia alueita nimeltä. Tässä raportissa pitäydytään alkuperäislähteiden useimmiten käyttämässä, paikoin epätarkassa 'rintamalinja-alue'-termissä. Lisäksi maantieteellisiin sijainteihin viittaavat termit vaihtelevat käytetyssä lähdeaineistossa, eikä lähde läheskään aina erittele, mihin alueeseen tai alueisiin tarkalleen ottaen viitataan. Ukrainaa koskevassa raportoinnissa käytetään myös makroaluejaottelua. Tässä raportissa pitäydytään alkuperäislähteiden käyttämässä maantieteellistä sijaintia tai aluetta kuvaavissa, paikoin epätarkoissa termeissä, ja käytetyt aluejaottelut eritellään silloin, kun ne on lähdeaineistossa esitetty.

1 Alueiden hallinta

Ukrainan kuntien ja alueiden kehityksestä vastaava ministeriö (Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine) julkaisee päivittyvää listaa sekä englanniksi että ukrainaksi Venäjän Ukrainassa tällä hetkellä miehittämistä alueista. Listassa eritellään myös mahdollisten sekä aktiivisten sotatoimien alueet. Päivittyvä luettelo löytyy englanniksi uudelleenintegraatiosta ja elpymisestä vastaavan valtionyhtiön (State Enterprise "Reintegration and Recovery")³ internetsivuilta⁴. Kirjoitushetkellä uusin luettelon päivitys on hyväksytty 22.1.2026 päivätyllä määräyksellä⁵.

Luettelon mukaan Ukrainan yhteensä 27:stä alueesta 19 on täysin Ukrainan hallinnassa (Taulukko 1).

Taulukko 1. Ukrainan hallinnassa olevat alueet (tilanne 22.1.2026). Lähde: Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine 22.1.2026.

Dnipropetrovskin alue	Sumyn alue
Hmelnytskyin alue	Taka-Karpatian alue
Ivano-Frankivskin alue	Ternopilin alue
Kiovan kaupunki	Tšerkasyn alue

² USDOS 20.3.2023; USDOS 23.4.2024.

³ Yhtiön tarkoituksena on väliaikaisesti miehitettyjen alueiden jälleenrakentamista koskevien toimenpiteiden toteuttaminen ja siellä asuvan väestön oikeuksien suojeleminen. Yhtiö vastaa muun muassa humanitaarisen, sosiaalisen ja psykologisen avun tarjoamisesta siviiliväestölle, mukaan lukien Ukrainan väliaikaisesti miehittyillä alueilla asuville. Lisäksi se ohjaa sisäisesti siirtymään joutuneiden henkilöiden (internally displaced persons, IDP) tukemiseen tarkoitettujen hankkeiden kehittämistä, sekä järjestää ja valvoo sisäisesti siirtymään joutuneiden henkilöiden parissa tehtävää sosiaalityötä. Lisäksi yhtiö ylläpitää sisäisesti siirtymään joutuneille tarkoitettua kriisipuhelinpalvelua. (State Enterprise "Reintegration and Recovery" [päiväämätön]a.)

⁴ State Enterprise "Reintegration and Recovery" [päiväämätön]b.

⁵ Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine 22.1.2026.

Kiovan alue	Tšernivtsin alue
Kirovohradin alue	Tšernihivin alue
Lvivin alue	Vinnytsjan alue
Odessan alue	Volynian alue
Pultavan alue	Žytomyrin alue
Rivnen alue	

Venäjä miehittää edelleen useita Ukrainan alueita, ja miehitetyistä alueista raportoidaan piiritason tarkkuudella (taulukko 2).

Taulukko 2. Venäjän miehittämät alueet Ukrainassa (tilanne 22.1.2026). Lähde: Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine 22.1.2026.

Donetskin alue	Donetskin piiri 7.4.2014 lähtien.
	Horlivkan piiri 7.4.2024 lähtien.
	Kalmiusken piiri 7.4.2014 lähtien.
	Kramatorskin piirissä Illinivkan ja Kostjantynivkan kunnissa useita kyliä vuodesta 2025 alkaen.
	Mariupolin piiri 5.3.2022 lähtien, paitsi Zajitšenkon ja Pikuzyn kylät 7.4.2014 lähtien ja Mariupolin kaupunki 21.5.2022 lähtien.
	Bah'mutin piirissä yksittäisiä kyliä vuodesta 2014 ja useita kaupunkeja ja kyliä vuosista 2022–2025 lähtien, vuodesta 2025 lähtien esimerkiksi Zaliznen kaupunkia ja kyliä Toretskin kunnassa ja Hryhorivkan ja Kalynivkan kyliä Tšasiv Jarin kunnassa.
	Pokrovskin piirissä yksittäisiä kyliä vuodesta 2014 ja useita alueita vuosista 2022–2024 lähtien. Vuodesta 2025 lähtien miehitetty useita alueita, esimerkiksi marraskuussa 2025 useita kyliä Hrodivkan kunnassa ja heinäkuussa Kurah'oven kunta, poislukien kylät, joita on miehitetty jo vuodesta 2024 ja aiemmin vuodesta 2025.
	Volnovah'an piiristä useita alueita vuodesta 2022 ja 2024 lähtien. Useita Velyka Novosilkan ja Komarin kuntien kyliä vuodesta 2025 lähtien, esimerkiksi Velyka Novosilkan kylää 26.6.2025 lähtien.
Harkovan alue	Kupjanskin piirissä kyliä kevästä 2022 lähtien. Yksittäisiä kyliä miehitetty vuodesta 2025 lähtien.
Hersonin alue	Henitšeskin piiri 24.2.2022 lähtien.
	Skadovskin piiri 24.2.2022 lähtien.
	Kah'ovkan piirissä kuntia 24.2.2022 lähtien
	Hersonin piirissä kuntia 24.2.2022 lähtien.
Luhanskin alue	Altševskin piiri 7.4.2014 lähtien.
	Dovžanskin piiri 7.4.2014 lähtien.
	Luhanskin piiri 7.4.2014 lähtien.
	Rovenkyn piiri 7.4.2014 lähtien.
	Svatoven piirissä alueita maaliskuusta 2022 lähtien.

	Šjevjerodonetskin piirissä alueita vuosista 2015, 2018 ja 2022 lähtien.
	Starobilsin piirissä kuntia kevästä 2022 lähtien.
	Štšastjan piirissä kuntia helmikuusta 2022 lähtien.
Mykolajivin alue	Mykolajivin piirissä Otšakivin kunnassa kyliä 24.2.2022 lähtien.
Zaporizžjan alue	Berdjanskin piirissä useita alueita kevästä 2022 lähtien.
	Melitopolin piirissä useita kuntia helmikuusta 2022 lähtien.
	Polohyn piirissä useita alueita kevästä 2022 lähtien.
	Vasylivkan piirissä useita alueita kevästä 2022 lähtien.
Krimin autonominen tasavalta ja Sevastopolin kaupunki	Venäjän miehittäminen 20.2.2014 lähtien.

Institute for the study of war -tutkimusorganisaation (ISW) julkaiseman raportin mukaan Venäjän joukot asettivat vuonna 2025 etusijalle Pokrovskin valtaamisen, sekä etenemisen Donetskin alueen länsiosassa ja Dnipropetrovskin alueen kaakkoisosassa.⁶ ACLED:n 1.1.2025–28.11.2025 välisen ajanjakson kattavan analyttisen raportin mukaan Venäjän joukot valtasivat rintamalinja-alueilla Ukrainassa noin 200 asutuskeskusta, mikä on hieman vähemmän kuin kahtena edellisvuonna yhteensä. Näistä ainoa suuri ja taktisesti merkittävä valtaus on Pokrovskin ja Myrnohradın keskittymä, ja puolet vallatuista alueista olivat tiiviisti toisiinsa liittyviä kyliä Donetskin, Zaporizžjan ja Dnipropetrovskin alueiden risteymissä.⁷ ACLED:n julkaisemien konfliktiseurantaraporttien mukaan Venäjä valtasi 13.12.2025–6.2.2026 välisenä aikana yksittäisiä kyliä Donetskin, Harkovan, Dnipropetrovskin, Zaporizžjan ja Sumyn alueilla.⁸

2 Konfliktin intensiteetti

2.1 Turvallisuusvälikohtausten määrä alueittain

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuosina 2024–2026 Ukrainassa raportoituihin yhteensä lähes 140 000 turvallisuusvälikohtausta (taulukko 3).⁹ Vuonna 2025 välikohtausten määrä kasvoi 42 % edellisvuoteen verrattuna. Vuoden 2025 aikana välikohtauksia tapahtui lähes 76 000, vuonna 2024 hieman yli 53 000. Vuonna 2025 eniten välikohtauksia tapahtui eniten Donetskin (24 866), Hersonin (13 427) ja Sumyn alueella (11 403). Donetskin alueella välikohtausten määrä kasvoi vuonna 2025 edellisvuoteen verrattuna 29 %, Hersonin alueella 119 % ja Sumyn alueella 13 %. Suurinta prosentuaalista kasvua välikohtausten

⁶ ISW 31.12.2025.

⁷ ACLED 11.12.2025.

⁸ ACLED 9.1.2026; ACLED 14.1.2026; ACLED 21.1.2026; ACLED 28.1.2026; ACLED 4.2.2026; ACLED 11.2.2026.

⁹ Maahanmuuttovirastossa on sovittu eri konfliktimaiden turvallisuusvälikohtausten ja siviiliuhrien tarkasteluun yhtenäinen käytäntö, jossa tarkastellaan ACLED-tietokannasta taisteluja (battles), räjähd- ja muita etäiskuja (explosions/remote violence) ja siviiliväestöön kohdistunutta väkivaltaa (violence against civilians) koskevaa tietoa. Välikohtauslukuihin ei oteta mukaan mielenosoituksia (protests), mellakoita (riots) eikä strategista kehitystä (strategic development).

määrässä vuosien 2024 ja 2025 välillä tapahtui Kiovan alueella kokonaislukujen pysyessä kuitenkin verrattaen pieninä: välikohtauksia oli vuonna 2024 23 ja seuraavana vuonna 212. Kaiken kaikkiaan välikohtausten määrä kasvoi 20 alueella kaikista 26 alueesta. Välikohtausten määrä puolestaan laski Krimin, Mykolajivin, Lvivin, Luhanskin ja Vinnytsjan alueilla, tilanteen pysyessä muuttumattomana Taka-Karpatian alueella. Toiseksi suurin prosentuaalinen lasku välikohtausten määrässä tapahtui Luhanskin alueella, jossa välikohtausten määrä laski 44 % 1 644 välikohtauksesta 917 välikohtaukseen. Vuoden 2026 alussa välikohtauksia oli tapahtunut eniten Donetskin (2 218), Zaporizžjan (1 559) ja Hersonin alueella (1 260).¹⁰

Taulukko 3. Kaikki turvallisuusvälikohtaukset alueittain vuosina 2024–2026 (tilanne 6.2.2026). Lähde: ACLED 12.2.2026.

Alue	2024	2025	2026	2024–2026
Donetskin alue	19 225	24 866	2 218	46 309
Sumyn alue	10 086	11 403	865	22 354
Hersonin alue	6 140	13 427	1 260	20 827
Harkovan alue	6 541	8 374	1 152	16 067
Zaporizžjan alue	4 509	7 137	1 559	13 205
Tšernihivin alue	2 378	4 049	379	6 806
Dnipropetrovskin alue	1 408	3 872	628	5 908
Luhanskin alue	1 644	917	45	2 606
Mykolajivin alue	537	445	47	1 029
Odessan alue	162	260	29	451
Kiovan kaupunki	129	240	39	408
Krimin autonominen tasavalta ja Sevastopolin kaupunki	140	138	13	291
Kiovan alue	23	212	22	257
Pultavan alue	60	113	5	178
Tšerkasyn alue	27	88	5	120
Kirovohradin alue	32	53	3	88
Hmelnytskyin alue	34	41	2	77
Lvivin alue	38	28	6	72
Žytomyrin alue	18	38	11	67
Ivano-Frankivskin alue	19	24	-	43
Vinnytsjan alue	25	12	2	39
Rivnen alue	11	16	3	30
Volynian alue	10	11	4	25
Ternopilin alue	9	13	-	22
Tšernivtsin alue	2	4	-	6
Taka-Karpatian alue	2	2	-	4
Kaikki yhteensä	53 209	75 783	8 297	137 289

¹⁰ ACLED 12.2.2026.

Donetskin alueella eniten turvallisuusvälikohtauksia tapahtui vuosina 2024–2026 Pokrovskin, Kramatorskin ja Bah'mutin piireissä (taulukko 4). Välikohtausten määrä kasvoi vuonna 2025 edellisvuoteen verrattuna eniten Kramatorskin piirissä. Määrä kasvoi myös Volnovah'an piirissä, muissa piireissä välikohtausten määrä väheni. Vuoden 2026 alussa välikohtauksia on tapahtunut eniten Kramatorskin piirissä.¹¹

Taulukko 4. Kaikki turvallisuusvälikohtaukset Donetskin alueella vuosina 2024–2026 (tilanne 6.2.2026). Lähde: ACLED 12.2.2026.

Alue	2024	2025	2026	2024–2026
Donetskin alue	19 225	24 866	2 218	46 309
Pokrovskin piiri	8 348	8 648	703	17 699
Kramatorskin piiri	2 413	8 429	1 139	11 981
Bah'mutin piiri	4 868	3 722	278	8 868
Volnovah'an piiri	2 355	3 427	53	5 835
Donetskin piiri	665	232	25	922
Horlivkan piiri	455	355	9	819
Kalmiusken piiri	64	34	1	99
Mariupolin piiri	57	19	10	86

Hersonin alueella välikohtauksia tapahtui 2024–2026 eniten Hersonin piirissä ja toiseksi eniten Beryslavin piirissä (taulukko 5). Vuonna 2025 edellisvuoteen verrattuna välikohtausten määrä kasvoi Hersonin kaikissa piireissä.¹²

Taulukko 5. Kaikki turvallisuusvälikohtaukset Hersonin alueella vuosina 2024–2026 (tilanne 6.2.2026). Lähde: ACLED 12.2.2026.

Alue	2024	2025	2026	2024–2026
Hersonin alue	6 139	13 426	1 260	20 825
Hersonin piiri	3 574	7 027	687	11 288
Beryslavin piiri	2 078	5 242	455	7 775
Kah'ovkan piiri	396	932	72	1 400
Skadovskin piiri	76	201	44	321
Henitšeskin piiri	15	24	2	41

ACLED:n 1.1.2025–28.11.2025 välisen ajanjakson kattavan analyttisen raportin mukaan vuonna 2025 ensimmäisten 11 kuukauden aikana rekisteröitiin ennätysellinen määrä taisteluvälikohtauksia, ja niiden määrä kasvoi 53 % verrattuna edellisvuoteen. Tämä johtuu Venäjän ponnisteluista Donetskin loppuosan valtaamiseksi, lisääntyneistä taisteluista Zaporizžjan alueella ja taisteluiden leviämisestä Dnipropetrovskin ja Sumyn alueille.¹³

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuonna 2025 taisteluja käytiin eniten Donetskin alueella, toiseksi eniten Harkovan alueella ja kolmanneksi Zaporizžjan alueella (taulukko

¹¹ ACLED 12.2.2026.

¹² ACLED 12.2.2026.

¹³ ACLED 11.12.2025.

6). Räjähde- ja muiden etäiskujen määrä ylitti 10 000:n iskun rajapyykin Hersonin ja Sumyn alueella. Iskujen lukumäärä oli 2 500–6 500 iskun välillä Donetsk, Zaporizžjan, Tšernihivin, Harkovan ja Dnipropetrovskin alueilla. Muilla 19 alueella räjähdde- ja etäiskuja tapahtui vuonna 2025 alle 500.¹⁴

Taulukko 6. Turvallisuusvälikohtaukset tapahtumalajeittain eri alueilla vuonna 2025.
Lähde: ACLED 12.2.2026.

Alue	Taistelut	Räjähde- ja muut etäiskut	Väkivalta siviilejä vastaan	Välikohtauksia yhteensä
Donetskin alue	18 423	6 418	25	24 866
Hersonin alue	770	12 653	4	13 427
Sumyn alue	1 075	10 327	1	11 403
Harkovan alue	5 090	3 277	7	8 374
Zaporizžjan alue	2 243	4 884	10	7 137
Tšernihivin alue	9	4 039	1	4 049
Dnipropetrovskin alue	1 348	2 522	2	3 872
Luhanskin alue	675	240	2	917
Mykolajivin alue	-	445	-	445
Odessan alue	2	254	4	260
Kiovan kaupunki	3	231	6	240
Kiovan alue	-	212	-	212
Krimin autonominen tasavalta ja Sevastopolin kaupunki	2	117	19	138
Pultavan alue	3	110	-	113
Tšerkasyn alue	1	87	-	88
Kirovohradin alue	-	53	-	53
Hmelnytskyin alue	-	40	1	41
Žytomyrin alue	-	38	-	38
Lvivin alue	3	24	1	28
Ivano-Frankivskin alue	-	22	2	24
Rivnen alue	2	13	1	16
Ternopilin alue	-	13	-	13
Vinnytsjan alue	-	12	-	12
Volynian alue	2	9	-	11
Tšernivtsin alue	-	4	-	4
Taka-Karpatian alue	-	2	-	2
Kaikki yhteensä	29 651	46 046	86	75 783

¹⁴ ACLED 12.2.2026.

Vuoden 2026 alussa taisteluita on käyty eniten Donetskin, Harkovan ja Zaporizžjan alueella (taulukko 7). Räjähde- ja etäiskuja puolestaan rekisteröitiin eniten Hersonin, Zaporizžjan ja Sumyn alueella.¹⁵

ACLED:n konfliktiseurantaraporttien mukaan 13.12.2025–6.2.2026 välisenä aikana Venäjä on tehnyt pitkän kantaman ohjusiskuja ja drooni-iskuja Odessan, Zaporizžjan, Dnipropetrovskin, Tšernihivin, Mykolajivin, Tšerkasy ja Pultavan alueille, Kiovan kaupunkiin ja Kiovan alueelle, Lvivin ja Hmelnytskyin alueille, sekä Žytomyrin alueelle.¹⁶ Vuoden 2026 tammikuun toisella puoliskolla ja helmikuun alun aikana ohjus- ja drooni-iskujen kerrotaan keskittyneen enimmäkseen Dnipropetrovskin alueelle, sekä Kiovan kaupunkiin ja sen alueelle.¹⁷ Vuoden 2026 helmikuussa Venäjä teki ohjus- ja drooni-iskuja Lvivin, Volynian, Ivano-Frankivskin ja Hmelnytskyin alueille.¹⁸

Taulukko 7. Turvallisuusvälikohtaukset tapahtumalajeittain eri alueilla vuonna 2026 (tilanne 6.2.2026). Lähde: ACLED 12.2.2026.

Alue	Taistelut	Räjähde- ja muut etäiskut	Väkivalta siviilejä vastaan	Välikohtauksia yhteensä
Donetskin alue	1 669	549	-	2 218
Zaporizžjan alue	584	975	-	1 559
Hersonin alue	69	1 191	-	1 260
Harkovan alue	730	421	1	1 152
Sumyn alue	167	698	-	865
Dnipropetrovskin alue	262	366	-	628
Tšernihivin alue	-	379	-	379
Mykolajivin alue	-	47	-	47
Luhanskin alue	22	23	-	45
Kiovan kaupunki	-	39	-	39
Odessan alue	-	29	-	29
Kiovan alue	-	22	-	22
Krimin autonominen tasavalta ja Sevastopolin kaupunki	-	13	-	13
Žytomyrin alue	-	11	-	11
Lvivin alue	1	5	-	6
Tšerkasyn alue	1	4	-	5
Pultavan alue	-	5	-	5
Volynian alue	-	4	-	4
Rivnen alue	-	2	1	3

¹⁵ ACLED 12.2.2026.

¹⁶ ACLED 11.2.2026; ACLED 4.2.2026; ACLED 28.1.2026; ACLED 21.1.2026; ACLED 14.1.2026; ACLED 9.1.2026.

¹⁷ ACLED 11.2.2026; ACLED 4.2.2026; ACLED 28.1.2026.

¹⁸ ACLED 18.2.2026.

Kirovohradin alue	-	3	-	3
Vinnytsjan alue	-	2	-	2
Hmelnytskyin alue	-	2	-	2
Kaikki yhteensä	3 505	4 790	2	8 297

2.2 Räjähdesaaste

Kesäkuussa 2025 julkaistussa YK:n miinatoimintapalvelun UNMAS:n (UN Mine Action Service) Ukrainan neuvonantajan haastattelussa todetaan, että UNMAS:n arvion mukaan Ukrainasta yli 20 %, eli 139 000 neliökilometriä on saastunut miinoista tai räjähtämättömistä ampumatarvikkeista.¹⁹ Mine Action Review -tutkimushankkeen syyskuussa 2025 julkaisemassa rypäleammuksia käsittelevässä raportissa todetaan, että Ukrainan maaperässä on lisäksi valtava määrä sodan räjähtämättömiä jäänteitä, henkilö- ja ajoneuvomiinoja, ensimmäisen ja toisen maailmansodan aikaisia räjähtämättömiä ampumatarvikkeita ja hylättyjä räjähtäviä ampumatarvikkeita. Ukrainassa on myös Neuvostoliiton sotilaskoulutuksen jäänteitä ja hylättyjä räjähdevarastoja.²⁰ Raportissa todetaan, että Ukraina esittää kansainvälisesti räjähtäviä taisteluvälineitä koskevan tiedon yleensä erittelemättä taisteluvälinetyyppejä, koska useimmilla vaarallisilla alueilla on paljon erityyppistä räjähdesaastetta.²¹ Räjähdesaastumista Ukrainassa on kuvattu ainutlaatuisiksi uhkien laajuuden, monimutkaisuuden ja päällekkäisyyksien vuoksi ja koska räjähdesaastetta on saastuneilla alueilla hyvin paljon. Lisäksi alueilla, joiden epäillään olevan saastuneita esimerkiksi lyhyen miehituksen vuoksi, on todettu olevan vain vähän tai ei lainkaan räjähdesaastetta.²²

Vuonna 2025 marraskuuhun 2025 mennessä räjähtävät taisteluvälineet olivat vammauttaneet 252 henkilöä. Huhtikuuhun 2025 mennessä 5,4 miljoonaa ihmistä asui sodan vaikutusalueella, mukaan lukien miehitetyillä alueilla. Ukrainan hallitus katsoo, että kaikki miehitetyt alueet ovat suoraan sodan vaikutusalueella, mutta koska alueita ei voida tutkia, ei niiden räjähdesaastetilanteesta ole varmuutta.²³ Vuonna 2023 tutkimus- ja raivaustyö kiellettiin ei-valtiollisilta toimijoilta 20 km:n säteellä konfliktin rintamalinjasta ja valtion rajoista. Rintamalinja on noin 1 000 kilometriä pitkä ja 5 kilometriä leveä, ja valtaosan räjähtävistä taisteluvälineistä uskotaan sijaitsevan tällä alueella.²⁴ Rintamalinja-alueet ovat todennäköisesti saastuneet maamiinoilla, improvisoiduilla räjähdelaiteilla, räjähtämättömillä ampumatarvikkeilla ja muilla räjähtävillä taisteluvälineillä, mikä tekee tulevaisuudessa raivauksesta monimutkaisempaa kuin muilla alueilla.²⁵

YK:n kehitysohjelma UNDP:n (United Nations Development Programme) tukeman Ukrainan talous-, ympäristö-, ja maatalousministeriön Demine Ukraine -aloitteen puitteissa lokakuussa 2025 julkaistun miinanraivauksen edistymistä käsittelevän uutiskirjeen mukaan Ukrainassa oli syyskuussa 2025 yhteensä 823 neliökilometriä epäiltyä ja vahvistettua saastunutta aluetta. Sotatoimien vaikutusalueilla oli syyskuussa 2025 136 952

¹⁹ United Nations News 5.6.2025.

²⁰ Mine Action Review 9 / 2025, s. 227.

²¹ Mine Action Review 9 / 2025, s. 224.

²² Mine Action Review 9 / 2025, s. 225.

²³ ACAPS 12.12.2025, s. 4.

²⁴ Mine Action Review 11 / 2025, s. 431.

²⁵ ACAPS 12.12.2025, s. 4.

neliökilometriä aluetta, mikä vaatii arviointia. Vaarallista aluetta oli eniten Harkovan, Mykolajivin ja Hersonin alueilla (taulukko 8).²⁶

Taulukko 8. Räjähdevaarallinen alue hallinnollisten alueiden mukaan syyskuussa 2025.
Lähde: UNDP 8.10.2025.

Alue	km ²
Harkovan alue	403,17
Mykolajivin alue	202,65
Hersonin alue	108,97
Kiovan alue	55,34
Tšernihivin alue	34,27
Sumyn alue	22,05
Donetskin alue	14,02
Dnipropetrovskin alue	3,68
Žytomyrin alue	2,33
Yhteensä	846,48

Marraskuussa 2025 julkaistussa Mine Action Review -tutkimushankkeen miinanraivausta käsittelevässä Clearing the Mines 2025 -raportissa todetaan, että Venäjän Ukrainassa edelleen käymä hyökkäyssota sekä keskeneräinen räjähdesaasteen arviointiprosessi huomioiden henkilömiinojen kattaman alueen laajuudesta ei ole olemassa luotettavia arvioita. Henkilömiinasastumisen odotetaan olevan massiivista sekä Venäjän laajamittaisen henkilömiinojen käytön vuoksi että Ukrainan armeijan käyttämien miinojen vuoksi.²⁷ Syyskuussa 2025 hankkeen julkaisemassa rypäleammuksia käsittelevässä Clearing Cluster Munition Remnants 2025 -raportissa todetaan, että myöskään rypäleammusten saastuttaman alueen laajuudesta ei ole olemassa luotettavaa arviota, mutta saastumisen tason odotetaan olevan vakava.²⁸

Vuoden 2024 lopussa Ukrainan hallinnassa olevia alueita, joilla on tehty ei-tekninen arvio ja joilla joko epäillään tai tiedetään olevan henkilömiinoja, oli 76,72 neliökilometriä (taulukko 9). Eniten tällaisia alueita oli Harkovan, Hersonin ja Mykolajivin alueilla. Raportin mukaan kaikki nämä alueet ovat olleet väliaikaisesti Venäjän miehittämiä.²⁹

Taulukko 9. Miinoitetut alueet (tilanne vuoden 2024 lopussa). Lähde: Mine Action Review 11/ 2025.

Alue	km ²
Harkovan alue	40,55
Hersonin alue	18,03
Mykolajivin alue	14,13
Donetskin alue	2,36

²⁶ UNDP 8.10.2025.

²⁷ Mine Action Review 11/ 2025, s. 430.

²⁸ Mine Action Review 9 / 2025, s. 224.

²⁹ Mine Action Review 11/ 2025, s. 430. Tiedot ovat virallisia tietoja IMSMA (information management system for mine action) -järjestelmästä.

Kiovan alue	1,28
Tšernihivin alue	0,34
Sumyn alue	0,03
Yhteensä	76,72

Vuoden 2024 lopussa Ukrainan hallussa oli 105 877 neliökilometriä henkilö- ja ajoneuvomiinojen, rypäleaseiden jäänteiden tai muiden räjähtävien taisteluvälineiden mahdollisesti saastuttamia alueita, joille on tarkoitus tehdä ei-tekninen arvio.³⁰ Alueet sijaitsivat yhdeksällä Ukrainan hallinnollisella alueella: Dnipropetrovskin, Donetsk, Kiovan, Žytomyrin, Mykolajivin, Sumyn, Harkovan, Hersonin ja Tšernihivin alueilla.³¹ Raportin mukaan koko 105 877 neliökilometrin räjähdesaastealueella ei ole tehty vielä arviota, joka määrittäisi epäillyt tai vahvistetut vaaralliset alueet. Yhteensä 70 % potentiaalisesti vaarallisesta alueesta, jolla on henkilömiinoja, ajoneuvomiinoja, rypäleaseiden jäänteitä tai muita räjähtäviä sotatarvikkeita, ovat Tšernihivin, Harkovan, Hersonin ja Sumyn alueilla.³²

3 Uhrit siviileihin kohdistuneissa iskuissa

3.1 Siviiliuhrit vuonna 2025

Yhdistyneiden Kansakuntien humanitaaristen asiain koordinoitintoimisto OCHA:n (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs) humanitaarisen tilanteen tilannekuvassa kerrotaan, että YK:n ihmisoikeuksien tarkkailuoperaation tietojen mukaan vuonna 2025 surmattiin yli 2 500 siviiliä, ja yli 12 000 loukkaantui, mikä oli 31 % enemmän kuin edellisvuona. Lisääntyneet taistelut rintamalinja-alueilla, etenkin Donetsk, Hersonin ja Harkovan alueilla, sekä siviileihin kauempana rintamalinjasta vaikuttaneet iskut lisäsivät siviiliuhrien määrää, etenkin vuoden 2025 kesä- ja heinäkuussa. Laaja isku Kiovaan heinäkuussa oli lapsiuhrien määrällä mitattuna suurin sodan alkamisen jälkeen. Pitkän kantaman iskut, mukaan lukien ohjukset ja droonit, vaikuttivat suuriin kaupunkikeskuksiin ja aiheuttivat 33 % kaikista siviiliuhreista pelkästään joulukuussa 2025.³³ ACLED:n 1.1.2025–28.11.2025 välisen ajanjakson kattavan analyttisen raportin mukaan Venäjän iskuissa kuoli yli 2 000 siviiliä. Venäjän tekemien drooni-iskujen määrä kasvoi 150 % edellisvuoteen verrattuna. Venäjän tiheisiin asumisalueisiin tekemät pommitukset johtivat 30 % kasvuun siviilejä surmanneissa tai vammauttaneissa iskuissa.³⁴

3.2 Aluekohtaiset uhriluvut siviileihin kohdistuneissa iskuissa

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuonna 2025 raportoitiin 2 611 uhria siviileihin kohdistuneissa iskuissa³⁵, mikä on 16,7 % enemmän kuin edellisenä vuonna, jolloin uhreja oli

³⁰ Mine Action Review 11/ 2025, s. 430.

³¹ Mine Action Review 11/ 2025, s. 432.

³² Mine Action Review 11/ 2025, s. 430.

³³ OCHA 27.1.2026.

³⁴ ACLED 11.12.2025.

³⁵ Tarkastelussa tapahtumalajit 'explosions/remote violence' ja 'violence against civilians'. Tässä kyselyvastauksessa on huomioitu uhrit (fatalities) kokonaisuudessaan sellaisista tapahtumista, joiden on mainittu kohdistuvan siviileihin (civilian targeting). Luku ei välttämättä erottele siviilejä muista välikohtauksissa aiheutuneista uhreista. Luku ei myöskään

2 237 (taulukko 10). Vuonna 2025 eniten uhreja raportoitiin Donetskin alueella (762), toiseksi eniten Hersonin alueella (474) ja kolmanneksi eniten Harkovan alueella (281). Alueista, joilla oli yli 100 kuolonuhria vuonna 2025, uhrimäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna etenkin Dnipropetrovskin alueella sekä Kiovan kaupungissa.³⁶

Taulukko 10. Uhrit siviileihin kohdistuneissa iskuissa vuosina 2024–2026 (tilanne 6.2.2026).
Lähde: ACLED 12.2.2026.

Alue	2024	2025	2026	2024–2026
Donetskin alue	764	762	59	1 585
Hersonin alue	353	474	70	897
Harkovan alue	336	281	40	657
Zaporizžjan alue	177	226	24	427
Dnipropetrovskin alue	130	216	30	376
Sumyn alue	162	192	12	366
Kiovan kaupunki	45	171	8	224
Odessan alue	108	60	9	177
Luhanskin alue	37	39	3	79
Tšernihivin alue	30	48	0	78
Mykolajivin alue	47	11	0	58
Kiovan alue	4	30	7	41
Ternopilin alue	1	38	-	39
Žytomyrin alue	3	19	-	22
Pultavan alue	3	15	0	18
Lvivin alue	10	6	-	16
Hmelnytskyin alue	5	10	-	15
Vinnytsjan alue	8	2	-	10
Krimin autonominen tasavalta ja Sevastopolin kaupunki	5	5	0	10
Volynian alue	4	2	-	6
Kirovohradin alue	4	0	-	4
Ivano-Frankivskin alue	0	2	-	2
Tšernivtsin alue	-	2	-	2
Tšerkasyn alue	1	0	0	1
Taka-Karpatian alue	-	0	-	0
Rivnen alue	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	2 237	2 611	262	5 110

sisällä siviiliuhreja, jotka ovat voineet aiheutua sellaisissa välikohtauksissa, jotka eivät nimenomaisesti ole kohdistuneet siviileihin.

³⁶ ACLED 12.2.2026.

4 Sisäisesti siirtymään joutuneet

4.1 Tilanteen kehitys vuonna 2025

OCHA:n vuoden 2025 tilannekuvan mukaan uudet sisäiset pakkomuutot evakuointialueilta vaikuttivat edelleen merkittävästi siviilien elämään rintamalinja-alueilla. Alueiden hallinnan muutokset ja taistelujen kiihtyminen aiheuttivat uusia pakkomuuttoja, yli 150 000 ihmistä evakuoitiin ja useat muut pakenivat itsenäisesti. Vuoden aikana yli 89 000 ihmistä rekisteröitiin kauttakulkukeskuksiin.³⁷ OCHA:n joulukuussa 2025 päivittämän tilanneraportin mukaan lisääntyneet iskut Donetskin, Hersonin, ja Zaporizžjan alueilla johtivat evakointeihin, ja vuoden 2025 tammikuun ja syyskuun välillä noin 57 000 evakuoitua henkilöä rekisteröitiin kauttakulkukeskuksiin Dnipropetrovskin, Donetskin, Harkovan ja Sumyn alueilla. Osa evakuoituista, muun muassa ikääntyneet ja vammaiset, on erittäin haavoittuvassa asemassa.³⁸

OCHA:n mukaan vuonna 2026 evakuoinnit mukaan lukien noin 504 000 uuden ihmisen ennustetaan joutuvan siirtymään sisäisesti.³⁹ Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö IOM (International Organization for Migration) arvioi tammikuussa 2026 julkaistussa raportissaan⁴⁰ Ukrainassa olevan 3 712 000 tosiasiallisesti sisäisesti siirtymään joutunutta henkilöä ja 4 405 000 palaajaa.⁴¹ Sisäisesti siirtymään joutuneet asuvat pääosin Dnipropetrovskin ja Harkovan alueilla. Suurin osa heistä on lähtöisin Donetskin alueelta. Suurimmat siirtymävirrat ovat Donetskin alueelta Dnipropetrovskin alueelle ja Kiovan kaupunkiin. Yli puolet kaikista sisäisesti siirtymään joutuneista ovat lähtöisin alueilta, jotka ovat osittain tai kokonaan Venäjän armeijan miehittämiä.⁴² Vuoden 2024 huhtikuun ja vuoden 2025 huhtikuun välillä sisäisesti siirtymään joutuneiden henkilöiden määrä kasvoi 10,7 %:sta 11,9 %:iin Ukrainan väestöstä. Maaliskuun 2025 jälkeen luku on pysynyt vakaana vuoden 2025 loppuun saakka. Sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä 71 % on ollut sisäisesti siirtyneenä kaksi vuotta.⁴³

OCHA:n tilannekuvan mukaan vuonna 2025 sisäisesti siirtymään joutuneesta avun tarvisijasta tavoitettiin 1,2 miljoonaa ihmistä, eli 80 % tavoitteesta saavutettiin.⁴⁴ Sisäisesti siirtymään joutuneiden ihmisten muodostamissa kotitalouksissa haavoittuvuus on merkittävää, 56 %:ssa perheistä on vähintään yksi kroonisesti sairas henkilö ja 42 %:lla vähintään yksi lapsi. Yksinhuoltajatalouksia oli kaksinkertainen määrä niihin kotitalouksiin verrattuna, joiden jäsenet eivät olleet joutuneet siirtymään. Talvi pahensi pitkään sisäisesti siirtymään joutuneiden tilannetta toistuvien sähkö- ja lämpökatkojen vuoksi. Joulukuussa 2025 sisäisesti siirtymään joutuneiden kokema puute paheni lokakuuhun verrattuna muun muassa varavirtalähteiden, lääkkeiden, majoituksen ja elintarvikkeiden osalta.⁴⁵

³⁷ OCHA 27.1.2026.

³⁸ OCHA 31.12.2025, s. 2.

³⁹ OCHA 13.1.2026.

⁴⁰ Raportin tulokset perustuvat yleisväestötutkimuksen 22. tiedonkeruukierrokseen, joka tehtiin 15.12.–22.12. 2025 välisenä aikana (IOM 1/2026a, s.2).

⁴¹ IOM 1/2026a, s. 3.

⁴² IOM 1/2026a, s.2.

⁴³ IOM 1/2026a, s.3.

⁴⁴ OCHA 27.1.2026.

⁴⁵ IOM 1/2026a, s.2.

4.2 Sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä alueittain

Eniten sisäisesti siirtymään joutuneita on Dnipropetrovskin alueella, jossa asuu 15 % sisäisesti siirtymään joutuneista. Harkovan alueella heistä asuu 12 %. Sisäisesti siirtymään joutuneista 9 % asuu Kiovan kaupungissa ja 8 % Kiovan alueella. Yksi kolmasosa heistä asuu rintamalinja-alueilla.⁴⁶ IOM ei esitä arvioita Donetskien, Zaporizžjan, Luhanskin ja Hersonin alueilla oleskelevien sisäisesti siirtymään joutuneiden lukumäärästä tulosten epätarkkuuden vuoksi.⁴⁷

Taulukko 11. Sisäisesti siirtymään joutuneiden ja palaajien määrä alueittain. Lähde: IOM 1/2026a.

Alue	Vastaanotettujen sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä	Arvioitu palaajien määrä
Dnipropetrovskin alue	560 000	262 000
Harkovan alue	463 000	677 000
Kiovan kaupunki	341 000	1 094 000
Kiovan alue	311 000	649 000
Odessan alue	230 000	196 000
Pultavan alue	187 000	49 000
Lvivin alue	144 000	104 000
Sumyn alue	132 000	140 000
Mykolajivin alue	122 000	231 000
Tšerkasyn alue	121 000	52 000
Vinnytsjan alue	117 000	58 000
Kirovohradin alue	101 000	29 000
Ivano-Frankivskin alue	80 000	39 000
Hmelnytskyin alue	80 000	38 000
Taka-Karpatian alue	70 000	13 000
Tšernihivin alue	67 000	202 000
Žytomyrin alue	67 000	117 000
Ternopilin alue	56 000	21 000
Rivnen alue	48 000	35 000
Tšernivtsin alue	46 000	16 000
Volynian alue	40 000	42 000

⁴⁶ IOM 1/2026a, s.3. IOM:n raportissa rintamalinja-alueiden määritelmä perustuu joulukuussa 2025 päivitettyyn Ukrainan viranomaisten luetteloon tilapäisesti miehityksistä alueista. Rintamalinja-alueet sisältävät piirikuntia, jotka sijaitsevat sellaisten alueiden lähellä tai vieressä, joilla on käynnissä taisteluita, sotatoimia tai joilla tällaisen toiminnan todennäköisyys on suuri. (IOM 1/2026a, s.3).

⁴⁷ IOM 1/2026a, s. 14.

4.3 Sisäisesti siirtymään joutuneiden tukitoimenpiteet ja elinolosuhteet

4.3.1 Perushyödykkeiden ja -palveluiden saatavuus

IOM:n tammikuussa 2026 julkaistun väestötutkimuksen mukaan sisäisesti siirtymään joutuneiden tarpeissa merkittävimmät muutokset verrattuna lokakuussa 2025 tehtyyn edelliseen tiedonhakukierrokseen havaittiin varavirtalähteiden tai generaattoreiden ja lääkkeiden saatavuudessa. Iskut energiainfrastruktuuriin ja talvikausi ovat mahdollisesti vaikuttaneet varavirtalähteiden ja generaattoreiden puutteeseen. Lääkkeiden saatavuusvaikeuksista ilmoitti 47 % verrattuna aiempaan 38 %:iin.⁴⁸ Sisäisesti siirtymään joutuneet ilmoittivat koulutusta ja jälleenrakennus- rakennusmateriaaleja lukuun ottamatta jokaisessa kategoriassa ei-siirtymään joutuneita suuremmasta puutteesta. Suuria eroja hyödykkeiden ja palveluiden saatavuudessa sisäisesti siirtymään joutuneiden ja muiden välillä havaittiin esimerkiksi majoituksessa ja vaatteissa sekä muissa ei-elintarvikkeissa (taulukko 12). Kaikkein akuuteimmaksi tarpeeksi sisäisesti siirtymään joutuneet ilmoittivat useimmiten sähköön ja valaistukseen liittyvät tarpeet, majoituksen, lääkkeitä ja ansaintamahdollisuudet.⁴⁹

Taulukko 12. Hyödykkeiden ja palveluiden saatavuuden puute sisäisesti siirtymään joutuneiden ja ei-siirtymään joutuneiden keskuudessa. Lähde: IOM 1/2026a.

Kategoria	Sisäisesti siirtymään joutuneet (%)	Ei-siirtymään joutuneet (%)
Varavirtalähteet ja generaattorit	58	50
Lääkkeet	47	39
Ruoka	36	24
Majoitus	36	9
Vaatteet ja muut ei-elintarvikkeet	35	17
Terveydenhuoltopalvelut	34	32
Hygieniatuotteet	34	18
Tulonhankintamahdollisuudet	32	27
Rakennus- ja jälleenrakennusmateriaalit	26	38
Tuki vammaisille	22	22
Oikeudelliset neuvontapalvelut	22	15
Mielenterveyspalvelut	21	16
Mahdollisuus asianmukaiseen koulutukseen	13	16
Kuljetus- ja evakuoitituki	11	8
Mahdollisuus saada rahaa (esimerkiksi pankkiautomaatit)	9	8
Ei mikään edellä mainituista	11	18

Sisäisesti siirtymään joutuneiden ilmoittama hyödykkeiden ja palveluiden saatavuus vaihteli viiden sisäisesti siirtymään joutuneita eniten vastaanottaneen alueen välillä. Huolimatta alueella oleskelevien siirtymään joutuneiden määrästä, merkittävimmät

⁴⁸ IOM 1/2026a, s. 9.

⁴⁹ IOM 1/2026a, s. 9.

puutteet hyödykkeiden ja palveluiden saatavuudessa (engl. access gap) havaittiin Zaporizžjan (99 %), Pultavan (96 %) ja Mykolajivin (96 %) alueilla. Sisäisesti siirtymään joutuneita eniten vastaanottaneilla alueilla puutetta on useimmiten varavirtalähteistä sekä generaattoreista, mikä koskettaa 54–61 % sisäisesti siirtymään joutunutta. Lääkkeet olivat toiseksi yleisin puute, erityisesti Dnipropetrovskin (50 %), Harkovan (50 %) ja Odessan (47 %) alueilla. Elintarvikkeiden saatavuuden puute oli suurinta Harkovan (43 %) ja Odessan (39 %) alueilla, majoitukseen liittyvät tarpeet puolestaan Kiovan kaupungissa (36 %) ja Kiovan alueella (46 %). Vaatteiden ja muiden ei-elintarvikehyödykkeiden saatavuuden puute oli melko tasaista, ja se vaihteli 26 %:sta Kiovan kaupungissa Harkovassa havaittuun 41 %:iin. Zaporizžjan, Pultavan ja Mykolajivin alueilla erityisen kiireellisiä olivat energiaan ja lääkkeisiin liittyvät tarpeet. Vaatteisiin ja muihin ei-elintarvikehyödykkeisiin liittyvät tarpeet korostuivat Zaporizžjan ja Pultavan alueilla.⁵⁰

Hyödykkeiden ja palveluiden saatavuuden puutteet ovat yleisesti merkittävimpiä miehitetyiltä tai osittain miehitetyiltä alueilta lähtöisin olevien sisäisesti siirtymään joutuneiden keskuudessa kuin ei-miehitetyiltä alueilta tulevien keskuudessa. Miehitetyiltä alueilta tulevien keskuudessa yleisimmät tarpeet liittyvät majoitukseen ja muihin hyödykkeisiin kuin elintarvikkeisiin.⁵¹

4.3.2 Tukimuodot, asuminen

IOM:n lokakuussa 2025 julkaiseman pitkittynyttä sisäistä siirtolaisuutta ja asumista käsittelevän raportin mukaan Venäjän hyökkäys on aiheuttanut Ukrainassa ennennäkemättömän asuntokriisin. Ukrainan Asuntoinstituutin mukaan yli 236 000 rakennusta, eli 9 % maan koko asuntokannasta on tuhoutunut tai vaurioitunut. Tilannetta pahentaa rajallinen kunnallisten asuntojen määrä, yksityisten vuokramarkkinoiden epävirallisuus ja sääntelyn puute, sekä laajamittainen sisäinen siirtolaisuus. Suurin osa sisäisesti siirtymään joutuneista on vuokramarkkinoiden varassa majoituksen saamiseksi. Sisäisesti siirtymään joutuneet ovat kaikkein haavoittuneimpia asuntokriisissä, sillä he eivät useinkaan pysty maksamaan vuokraa. Riittävän ja kohtuuhintaisen asunnon saamisen vaikeus on yhdistetty uudelleen siirtymisen riskiin, vaaralliseen paluuseen rintamalinja-alueille ja haavoittuvuuteen talviolosuhteissa. Lisäksi ryhmämajoituksessa asuvilla sisäisesti siirtymään joutuneilla on usein suuria haasteita kohtuuhintaisen asunnon saamisessa.⁵²

IOM:n raportin mukaan Ukrainan hallituksella on useita ohjelmia ja aloitteita sisäisesti siirtymään joutuneiden asuntokriisiin vastaamiseksi. Hallituksen toimiin kuuluvat muun muassa sisäisesti siirtymään joutuneiden henkilöiden asumismahdollisuuksien kartoittaminen, oikeudellisen suojan vahvistaminen väliaikaismajoituksesta häätämistä vastaan ja korvauksen maksaminen laitoksille ja yksityishenkilöille, jotka majoittavat sisäisesti siirtymään joutuneita henkilöitä maksutta. Samalla hallitus on jatkanut kuukausittaisen rahallisen avun maksamista haavoittuvimmassa asemassa oleville sisäisesti siirtymään joutuneille henkilöille.⁵³ Ukrainassa sisäisesti siirtymään joutuneeksi henkilöksi rekisteröityneet ovat oikeutettuja valtion maksamaan kuukausittaiseen käteisavustukseen, jonka suuruus on 2 000 UAH (noin 40 euroa) aikuisille ja 3 000 UAH (noin 60 euroa) lapsille ja vammaisille.⁵⁴ YK:n pakolaisjärjestö UNHCR (United Nations High Commissioner for

⁵⁰ IOM 1/2026a, s. 10.

⁵¹ IOM 1/2026a, s. 10.

⁵² IOM 10/2025, s. 3.

⁵³ IOM 10/2025, s. 3.

⁵⁴ Ministry of Social Policy, Family and Unity of Ukraine [päiväämätön]; UNHCR [päiväämätön].

Refugees) tukee haavoittuvassa asemassa olevia, mukaan lukien sisäisesti siirtymään joutuneita henkilöitä, 3 600 UAH:n suuruisella (noin 70 euroa) käteisavustuksella.⁵⁵ Sisäisesti siirtymään joutuneet henkilöt, jotka tarvitsevat tukea asumisen ja yleishyödyllisten palvelujen maksamiseen, voivat saada lisäksi valtiolta korvausta näihin maksuihin.⁵⁶

Kriteerit täyttävälle sisäisesti siirtymään joutuneille henkilöille tarkoitettu vuokratukiohjelma alkoi alkuvuonna 2025. Syyskuussa 2025 aloitettiin uusi eOselia-ohjelman alla toimiva asuntolainamekanismi, jonka kautta tuetaan sisäisesti siirtymään joutuneiden ihmisten ja rintamalinja-alueiden asukkaiden pitkäaikaista asumista tuetuilla asuntolainoilla. Humanitaarisen ja kehitysavun yhteistyökumppanit tukevat edelleen sisäisesti siirtymään joutuneita saamaan majoitusta tarjoamalla muun muassa taloudellista ja oikeudellista apua. Ne myös täydentävät paikallisviranomaisten pyrkimyksiä laajentaa tai kunnostaa kunnallista asuntokantaa ja edistävät hallituksen asuntohankkeita.⁵⁷ Ukrainan sosiaalipolitiikan, perheiden ja yhtenäisyyden ministeri ilmoitti, että ministeriö jatkaa vuonna 2026 asunto-ohjelmia sisäisesti siirtymään joutuneiden henkilöiden tarpeiden turvaamiseksi. Ministerin mukaan vuonna 2026 asunto-ohjelmien piiriin kuuluvien sisäisesti siirtymään joutuneiden henkilöiden määrä ylittää 41 000. Asunto-ohjelmille on varattu 5,4 miljardia (UAH). Ohjelmiin kuuluu sisäisesti siirtymään joutuneille ja rintamalinja-alueille tarkoitettu eOselia-ohjelma, tuettu asuminen vammaisille ja ikääntyneille sekä uusi sosiaalisen vuokrauksen malli, jonka tarkoitus on estää asunnottomuudesta johtuvaa haavoittuvuutta. Ministeri oli ilmoittanut aiemmin, että ministeriö varaa 1,5 miljardia (UAH) subventoidakseen sisäisesti siirtymään joutuneiden tilapäisten moduuliasuntojen korjausta.⁵⁸

Vuoden 2025 tammikuusta syyskuuhun kattavan Emergency Shelter and Housing Programme -ohjelman raportin mukaan UNHCR on toteuttanut useita projekteja, joiden tarkoitus oli muun muassa parantaa sisäisesti siirtymään joutuneiden majoitusolosuhteita. Syyskuuhun 2025 mennessä UNHCR oli remontoinut ryhmämajoituskeskuksia muun muassa Vinnytsassa, Myrhorodissa, Pultavassa ja Krementšukissa ja useita parannetaan Dnipropetrovskin, Harkovan ja Zaporizžjan alueilla. UNHCR on myös korjannut maaseututaloja sekä pyrkinyt yhteistyökumppaneidensa kanssa edistämään kohtuuhintaisten asuntojen saatavuutta sisäisesti siirtymään joutuneille henkilöille, jotka eivät voi palata entisiin koteihinsa. Syyskuuhun mennessä UNHCR oli korjannut 699 taloa ja auttanut näin 1 938 ihmistä. UNHCR tukee sisäisesti siirtymään joutuneiden asumista myös "rental market initiative" -hankkeen avulla itäisillä, keskisillä ja eteläisillä alueilla. Hankkeen puitteissa 163 kotitaloudelle oli korvattu kuuden kuukauden vuokra, vuokravakuus sekä sähkö- ja vesimaksut. Hankkeen yhteistyökumppanit tarjoavat esimerkiksi oikeudellista neuvontaa vuokrasopimusten solmimiseen. UNHCR on myös luonut sosiaalisia ja tilapäisiä asuntoja 79 kotitaloudelle.⁵⁹

UNHCR:n marraskuussa 2025 toteuttaman, suojelua koskevan kyselytutkimuksen mukaan sisäisesti siirtymään joutuneet ihmiset ovat asumisen suhteen haavoittuvassa asemassa. Tästä kertoo ryhmämajoitusasumisen ja vuokraamisen yleisyys sisäisesti siirtymään joutuneiden keskuudessa. Vastaajista 51 % asui vuokralla, 32 % asui ryhmämajoituksessa. Sisäisesti siirtymään joutuneet myös omistavat harvemmin asuntonsa kuin ei-siirtymään joutuneet ja palaajat. Sisäisesti siirtymään joutuneiden kodit ovat myös ei-siirtymään

⁵⁵ UNHCR [päiväämätön].

⁵⁶ Ministry of Social Policy, Family and Unity of Ukraine [päiväämätön].

⁵⁷ IOM 10/2025. s. 3.

⁵⁸ Ministry of Social Policy, Family and Unity of Ukraine 13.2.2026.

⁵⁹ UNHCR 27.10.2025.

joutuneita useammin vaurioituneita, tuhoutuneita tai ne eivät ole saavutettavissa Venäjän miehityksen vuoksi.⁶⁰ IOM:n lokakuussa 2025 julkaistussa raportissa on hyödynnetty yleisen väestötutkimuksen tietoja, jotka on kerätty vuonna 2025 heinä- lokakuun välisenä aikana. Tutkimuksen mukaan etenkin kaupungeissa asuvat sisäisesti siirtymään joutuneet ovat edelleen merkittävästi riippuvaisempia vuokramarkkinoista kuin palaajat ja ei-siirtymään joutuneet. Lisäksi yksi kolmasosa yli 60-vuotiaista ja matalan tulotason kotitalouksien sisäisesti siirtymään joutuneista oli riippuvaisia muiden tarjoamasta majoituksesta. Sisäisesti siirtymään joutuneiden osuus omistusasunnon omistajista oli sama kuin palaajien, mutta nämä talot olivat suurilta osin saavuttamattomissa ja usein vaurioituneita. Kiinteistönomistajista 91 % omisti kiinteistön vain rintamalinja-alueelta tai miehitytyiltä alueilta.⁶¹

Sisäisesti siirtymään joutuneiden vuokratkustannukset ovat IOM:n raportin mukaan kohtuuttoman suuret: asunnonvuokraajista 50 % joutui käyttämään yli 30 % kotitalouden kuukausituloista vuokraan. Palaajien ja ei-siirtymään joutuneiden osalta luku oli 32 %. Vuokratkustannusten määrästä huolimatta useat sisäisesti siirtymään joutuneista ovat edelleen vahvasti riippuvaisia valtion tuesta tulojensa ylläpitämiseksi ja peruskulujensa kattamiseksi. Sisäisesti siirtymään joutuneiden keskuudessa on yleistä, että heillä ei ole virallista vuokrasopimusta, ja osa ilmoitti, että heidän kotitalouksiensa jäsenet olivat joutuneet hädätyiksi. Yksityisillä vuokramarkkinoilla vuokra-asuntoja on niukasti, ja moni vuokranantaja on haluton vuokraamaan asunnon sisäisesti siirtymään joutuneille edes valtion tukiohjelman kautta.⁶² IOM:n tammikuussa 2026 julkaiseman väestötutkimuksen mukaan 19 % sisäisesti siirtymään joutuneista oli joutunut muuttamaan taloudellisista syistä heikkolaatuisempaan asuntoon, kun ei-siirtymään joutuneiden keskuudessa luku oli 2 %. Lisäksi 18 % sisäisesti siirtymään joutuneista ilmoitti, että heidän kotitaloutensa ei ollut kyennyt maksamaan vuokraansa. Luku on nelinkertainen ei-siirtymään joutuneisiin verrattuna. Joulukuussa 2025 vuokran jätti maksamatta lokakuuhun verrattuna entistä useampi. Lisäksi sähkön- ja vedenkulutustaan vähentäneiden sekä heikkolaatuisempaan asuntoon muuttaneiden määrä kasvoi.⁶³

Humanitaarista dataa keräävä REACH-järjestö julkaisi elokuussa 2025 raportin, jossa haastateltiin ryhmämajoituksessa asuvia sisäisesti siirtymään joutuneita henkilöitä. Raportin mukaan ryhmämajoituksessa asuu noin 72 000 ihmistä, jotka kuuluvat kaikkein haavoittuvampaan ryhmään Ukrainassa. Monet ryhmämajoituksen asukkaat ovat vanhempia ihmisiä, vammaisia tai kuuluvat kotitauksiin, joilla on rajalliset taloudelliset resurssit. Näillä ryhmillä on haasteita työllistymisessä ja siirtymisessä itsenäiseen asumiseen. Ryhmämajoituksessa asuvista aikuisista sisäisesti siirtymään joutuneista 75 % oli naisia ja 51 % vanhempia ihmisiä, joiden sisäinen pakolaisuus oli pitkittynyttä.⁶⁴ Haastatelluista 25 %:lla oli lapsia ja heistä 54 % oli yksinhuoltajia.⁶⁵ Ryhmämajoituksessa asuvista 20 %:lla oli virallisesti tunnustettu vammaisuus ja 16 % ilmoitti toimintarajoitteista.⁶⁶ REACH-järjestön heinäkuussa 2025 tekemän seurannan mukaan 46 %:ssa ryhmämajoituspaikoista

⁶⁰ UNHCR 12.12.2025.

⁶¹ IOM 10/2025, s. 4–5.

⁶² IOM 10/2025, s. 4–5.

⁶³ IOM 1/2026a, s. 12.

⁶⁴ REACH 27.8.2025, s.1.

⁶⁵ REACH 27.8.2025, s.2.

⁶⁶ REACH 27.8.2025, s.3. Haastatellut ilmoittivat toiminnallisista vaikeuksista Washington Group Short Set -kysymyssarjan testissä, jossa mitataan muun muassa näköön, kuuloon ja kävelyyn liittyviä vaikeuksia (REACH 27.8.2025, s.3).

esteettömyys oli puutteellista (54% itäisellä makroalueella⁶⁷ ja 41 % läntisellä / keskisellä makroalueella⁶⁸).⁶⁹

Sisäisesti siirtymään joutuneista ryhmämajoituksessa asuvista 81 % oli ollut sisäisesti siirtyneenä yli 18 kuukautta, mikä osoittaa, että ryhmämajoituksessa asuminen ylittää lyhytaikaisen kriisiavuntarpeen. 88 % suunnitteli jäävänsä ryhmämajoituspaikkaan, joten nämä paikat toimivat pitkäaikaisasuntoina monille sisäisesti siirtymään joutuneille. 72 % ilmoitti korkeiden asumiskustannusten olevan suurin syy ryhmämajoituspaikasta lähtemiselle.⁷⁰ Ryhmämajoituspaikoissa asuvat ovat vahvasti riippuvaisia valtion tuista, erityisesti itäisellä makroalueella, jossa 56 % asukkaista oli valtion sosiaaliavun varassa. Läntisillä ja keskisillä alueilla osuus oli 43 %.⁷¹ Ryhmämajoituksesta saatetaan tehdä kirjallinen sopimus, jossa usein taataan minimiasumisaika. REACH-järjestön raportin mukaan 87 %:lla asukkaista oli tällainen sopimus.⁷² Yli puolet sisäisesti siirtymään joutuneista ei ollut saanut lainkaan korvauksia sotatoimien vuoksi vaurioituneesta tai tuhoutuneesta asunnostaan tai prosessi oli viipynyt. Itäisellä makroalueella tästä raportoi 60 % ja läntisellä ja keskisellä makroalueella 43 %. Ero voi kuvastaa alueellisia eroja korvauksen saamisessa. Vastaaajista 45 % oli tietoinen valtion vuokratukiohjelmasta ja 44 % oli tietoinen, mutta ei ollut hakenut tukea.⁷³

Ryhmämajoituspaikkoja oli joulukuussa 2025 toiminnassa yhteensä 1 506 (taulukko 13). Eniten niitä oli Dnipropetrovskin, Taka-Karpatian ja Lvivin alueilla.⁷⁴

Taulukko 13. Toiminnassa olevat ryhmämajoituspaikat alueittain joulukuussa 2025. Lähde: CCCM Cluster 2025.

Alue	Toiminnassa olevat ryhmämajoituspaikat
Dnipropetrovskin alue	192
Taka-Karpatian alue	135
Lvivin alue	109
Harkovan alue	88
Kirovohradin alue	87
Pultavan alue	82
Ivano-Frankivskin alue	79
Hmelnytskyin alue	78
Vinnytsjan alue	76
Tšernivtsin alue	75
Rivnen alue	74
Zaporizžjan alue	63

⁶⁷ Dnipropetrovskin, Donetskin, Harkovan, Hersonin, Kirovohradin, Mykolajivin, Odessan, Pultavan, Sumyn ja Zaporizžjan alueet. Luhanskin alue ja Krimin autonominen tasavalta eivät kuulu alueeseen. (REACH 3/2025).

⁶⁸ Muut Ukrainan alueet yhdistettynä (REACH 3/2025).

⁶⁹ REACH 27.8.2025, s. 8.

⁷⁰ REACH 27.8.2025, s. 4.

⁷¹ REACH 27.8.2025, s. 6.

⁷² REACH 27.8.2025, s. 8.

⁷³ REACH 27.8.2025, s. 8.

⁷⁴ CCCM Cluster 2025.

Tšerkasyn alue	61
Ternopilin alue	60
Odessan alue	53
Kiovan alue	45
Volynian alue	40
Žytomyrin alue	30
Sumyn alue	28
Mykolajivin alue	21
Tšernihivin alue	12
Hersonin alue	8
Donetskin alue	5
Kiovan kaupunki	5
Yhteensä	1 506

4.3.3 Toimeentulo

Ukrainan hallituksen, Maailmanpankin, Euroopan komission ja YK:n julkaiseman, helmikuun 2022 ja joulukuun 2025 välisen ajanjakson kattavan raportin mukaan noin 20 % sisäisesti siirtymään joutuneista on edelleen työttömänä huolimatta hallituksen pyrkimyksistä edistää heidän työllistymistään. Luku on lähes kaksinkertainen verrattuna ei-siirtymään joutuneisiin. Hoitovelvollisuudet rajoittavat merkittävästi työmarkkinoille osallistumista, mikä vaikuttaa erityisesti sisäisesti siirtymään joutuneisiin työnhakijoihin ja naisiin. Vuonna 2025 sisäisesti siirtymään joutuneista 71 % oli pääosin käteisavustusten varassa.⁷⁵ UNHCR:n marraskuussa 2025 tekemän Protection Survey -kyselytutkimuksen mukaan sisäisesti siirtymään joutuneista vastaajista 46 % oli työkäisiä ja 20 % heistä oli työttömiä. 24 %:lla sisäisesti siirtymään joutuneista palkka oli pääsiallinen tulonlähde, mikä oli 3 % vähemmän kuin kaikilla vastaajilla. Sisäisesti siirtymään joutuneista 77 %:lla pääsiallinen tulonlähde on sosiaalituki ja 15 %:lla humanitaarinen avustus. Kaikilla makroalueilla ja Kiovan kaupungissa sosiaalituki ja palkka ovat sisäisesti siirtymään joutuneiden pääsialliset tulonlähteet. Suurin osuus palkkatulon varassa olevista ihmisistä oli Kiovan kaupungissa, sen jälkeen pohjoisilla ja läntisillä alueilla. Sisäisesti siirtymään joutuneet eteläisellä, keskisellä ja itäisellä makroalueella puolestaan ilmoittivat harvemmin palkan pääsialliseksi tulonlähteekseen. Sisäisesti siirtymään joutuneet ovat riippuvaisimpia valtion sosiaaliavustuksista keskisellä, itäisellä ja läntisellä makroalueella, joilla sosiaaliavustukset pääsialliseksi tulonlähteekseen ilmoitti 78–80 %. Itäisellä makroalueella asuvista sisäisesti siirtymään joutuneista lähes 23 % ilmoitti humanitaarisen avustuksen pääsialliseksi tulonlähteeksi, verrattuna pohjoisen ja eteläisen makroalueen 14 %:iin. Muilla alueilla 9–12 % ilmoitti humanitaarisen avustuksen pääsialliseksi tulonlähteekseen, mikä johtuu raportin mukaan todennäköisesti humanitaarisen avun vetäytymisestä Ukrainan keskisiltä ja läntisiltä alueilta.⁷⁶

⁷⁵ World Bank et al. 2/2026, s. 41.

⁷⁶ UNHCR 12.12.2025, s. 12–13.

4.3.4 Terveydenhuolto

Maailman terveysjärjestön (WHO) heinäkuussa 2025 julkaiseman raportin⁷⁷ mukaan 11 % sisäisesti siirtymään joutuneista ei tiennyt perusterveydenhuollon yksikkönsä sijaintia. Luku oli 8 % kotiyhteisöissään asuvien joukossa. Alle vuoden sisäisesti siirtyneenä olleiden keskuudessa luku oli 20 %. Sisäisesti siirtymään joutuneista 8 % ilmoitti, että heillä ei ole pääsyä perhelääkärille verrattuna kotiyhteisössään elävien ilmoittamaan 3 %:iin. Lisäksi sisäisesti siirtymään joutuneilla oli kotiyhteisössään eläviin verrattuna huonommat mahdollisuudet päästä perhelääkärin vastaanotolle henkilökohtaisesti.⁷⁸ Sisäisesti siirtymään joutuneiden ja kotiyhteisöissään asuvien välillä ei havaittu merkittäviä eroja perusterveydenhuollon saatavuudessa. Sisäisesti siirtymään joutuneista 5 % ja kotiyhteisöissään asuvista 4 % ilmoitti tapauksista, joissa he eivät olleet saaneet perusterveydenhuollon palveluja. Terveydenhuoltopalvelujen tai konsultaatioiden epäminen ensisijaisen terveydenhuollon saatavuuden suurimpana esteenä oli huomattavasti yleisempää sisäisesti siirtymään joutuneiden (29 %) kuin kotiyhteisöissään asuvien (12 %) keskuudessa.⁷⁹ Lasten terveydenhuollon saatavuudessa ei havaittu eroja sisäisesti siirtymään joutuneiden ja kotiyhteisöissään asuvien lasten välillä.⁸⁰

Tutkimuksen mukaan 8 % kotitalouksista ilmoitti, että ne eivät olleet saaneet tarvitsemiaan lääkkeitä viimeisten kolmen kuukauden aikana, ja 81 % kotitalouksista oli kohdannut ongelmia tarvittavien lääkkeiden hankinnassa. Sisäisesti siirtymään joutuneista 9 % ei pystynyt hankkimaan tarvitsemiaan lääkkeitä edellisen kolmen kuukauden aikana.⁸¹ Sisäisesti siirtymään joutuneista henkilöistä 9 % ja kotiyhteisöissään elävistä 4 % sai lääkkeitä humanitaarisena avustuksena kansalaisjärjestöistä. Kotiyhteisöissään elävistä 20 % sai lääkkeitä Affordable Medicines Programme -ohjelman kautta ja sisäisesti siirtymään joutuneista 15 %.⁸²

4.3.5 Sosiaaliset jännitteet

UNHCR:n tekemän kyselytutkimuksen mukaan 77 % sisäisesti siirtymään joutuneista tuntee olevansa tervetulleita yhteisöönsä. Kokonaisuudessaan 11 %:lla on jonkinlaisia sosiaalisen integraation haasteita, mutta 5 % heistä ilmoitti, että ne olivat kuitenkin ajan myötä helpottaneet. Ryhmämajoituskeskuksissa asuvista 15 % ilmoitti integraatiohaasteista, läntisellä makroalueella asuvista niistä ilmoitettiin eniten (19 %). Yli 84 % vastaajista sanoi, että heidän asuinyhteisöissään ei ole jännitteitä; 11 % ilmoitti puolestaan jonkinlaisista jännitteistä. Ryhmämajoituksessa asuvien keskuudessa luku oli 17 %. Jännitteet liittyvät useimmiten sosiokulttuuriin tekijöihin tai palveluiden saatavuuteen liittyviin jännitteisiin.⁸³

⁷⁷ WHO:n Ukrainan maatoimisto on tehnyt useita kyselyitä, joiden avulla arvioidaan ja seurataan ensisijaisia terveydenhuollon tarpeita ja palveluiden saatavuutta sisäisesti siirtymään joutuneiden ja kotiyhteisöissään elävien keskuudessa. Heinäkuussa julkaistu raportti perustuu huhtikuussa 2025 kotitalouksille tehtyyn kyselyyn, joka toteutettiin koko maassa, pois lukien Luhanskin alue ja Krimin autonominen tasavalta. Kyselyssä keskityttiin haavoittuviin ryhmiin, muun muassa sisäisesti siirtymään joutuneisiin (WHO 25.7.2025, s.1; iii).

⁷⁸ WHO 25.7.2025, s. 10–12.

⁷⁹ WHO 25.7.2025, s. 19.

⁸⁰ WHO 25.7.2025, s. 26.

⁸¹ WHO 25.7.2025, s. 37.

⁸² WHO 25.7.2025, s. 40–41.

⁸³ UNHCR 12.12.2025, s. 36.

4.4 Pалаajat

IOM:n tammikuussa 2026 julkaistun raportin mukaan joulukuussa 2025 Ukrainassa on noin 4 405 000 pалаajaa.⁸⁴ Lähes puolet (48 %) pалаajista palasi muilta Ukrainan alueilta ja 27 % palasi ulkomailta, pääosin EU-maista. Puolasta palasi 383 000, Saksasta 174 000, Tšekin tasavallasta 75 000 ja Italiasta 63 000 henkilöä. Ulkomailta palanneista 20 % asettui Kiovan kaupunkiin, 10 % Kiovan, 9 % Dnipropetrovskin, 9 % Odessan ja 8 % Harkovan alueille. Ukrainan sisältä palanneista 27 % asuu Kiovan kaupungissa, 18 % Harkovan ja 16 % Kiovan alueilla. Pienempiä määriä muilta alueilta palanneita ihmisiä on asettunut Mykolajivin (6 %), Tšernihivin (5 %), Dnipropetrovskin (5 %), Hersonin (3 %), Sumyn (3 %), Zaporizžjan (3 %) ja Odessan (3 %) alueille.⁸⁵ Arvioituja pалаajia asuu eniten Kiovan kaupungissa (1 094 000 pалаajaa), Harkovan (677 000), Kiovan (649 000), Dnipropetrovskin (262 000) ja Mykolajivin alueilla (231 000).⁸⁶

Eniten pалаajia vastaanottaneilla alueilla tavaroiden ja hyödykkeiden saatavuuden puute oli yleisintä Harkovan (88 %), Dnipropetrovskin (87 %) ja Mykolajivin (86 %) alueilla, mikä viittaa rajoitettuun perushyödykkeiden ja -palveluiden saatavuuteen. Saatavuushaasteista ilmoitettiin usein myös Kiovan alueella (80 %). Kiovan kaupungissa puutteista ilmoitettiin puolestaan vähemmän, 73 % Kiovan kaupunkiin palanneista ilmoitti vähintään yhdestä palveluiden tai hyödykkeiden tarpeesta.⁸⁷ Talveen liittyvien hyödykkeiden ja palveluiden puute oli laajamittaista pалаajien kotitalouksissa. Varavirtalähteiden ja generaattoreiden puutteesta ilmoitettiin eniten, etenkin Harkovan ja Kiovan alueilla (50 % ja 49 %), Kiovan kaupungissa (43 %) ja Mykolajivin alueella (43 %). Rakennusmateriaaleihin ja majoituksen korjaukseen liittyvistä tarpeista ilmoitti noin 35–36 %, mikä kertoo jatkuvista haasteista riittävien asumisolosuhteiden ylläpitämiseksi talvella.⁸⁸ Rintamalinja-alueista Hersonin alueella 96 %, Tšernihivin alueella 93 %, Zaporizžjan alueella 86 %, Odessan alueella 84 % ja Sumyn alueella 81 % vastaajista ilmoitti vähintään yhdestä puutteesta.⁸⁹ UNHCR:n marraskuussa 2025 tehdyn Protection Survey -kyselytutkimuksen mukaan pалаajat turvautuvat enemmän palkkatuloihin ja vähemmän sosiaalitukeen ja humanitaarisiin avustuksiin kuin sisäisesti siirtymään joutuneet. Tämä viittaa siihen, että pалаajat ovat heihin nähden taloudellisesti itsenäisempiä. Pалаajat ovat kuitenkin muuta väestöä taloudellisesti haavoittuvammassa asemassa. Pалаajista 81 % ilmoitti omistavansa asuntonsa ja että kiinteistöt ovat pääosin ehjiä.⁹⁰

UNHCR:n kyselytutkimuksen mukaan 87 % pалаajista kertoi, että paluun syynä oli halu palata kotiin. Pалаajista 13 % palasi, koska heidän kotinsa vallattiin takaisin miehittäjiltä ja 12 % ilmoitti paluun syyksi heidän kotialueensa parantuneen turvallisuustilanteen. Pалаajista 7 % palasi, koska heillä ei ollut enää varaa asua alueella, johon he olivat joutuneet siirtymään, 7 % palasi työn vuoksi ja 6 % palasi, koska he halusivat olla yhdessä perheensä kanssa.⁹¹ Kyselytutkimuksen mukaan pалаajista 83 % tuntee olevansa

⁸⁴ IOM 1/2026b, s. 3. Pалаajalla tarkoitetaan henkilöä, joka on palannut vakituiseen asuinpaikkaansa joko ulkomailta tai Ukrainan sisältä oltuaan siirtymään joutuneena vähintään kahden viikon ajan helmikuusta 2022 lähtien (IOM 1/2026b, s. 3).

⁸⁵ IOM 1/2026b, s. 4.

⁸⁶ IOM 1/2026b, s. 5.

⁸⁷ IOM 1/2026b, s. 10.

⁸⁸ IOM 1/2026b, s. 2.

⁸⁹ IOM 1/2026b, s. 10.

⁹⁰ UNHCR 12.12.2025, s. 15.

⁹¹ UNHCR 12.12.2025, s. 15.

tervetulleita yhteisöönsä. 87 % ilmoitti, että heidän asuinyhteisössään ei ole jännitteitä, kun taas 5 % ilmoitti jonkinlaisista jännitteistä.⁹²

5 Humanitaarinen tilanne ja peruspalveluiden saatavuus

5.1 Humanitaarinen tilanne vuosina 2025 ja 2026

Käytettävissä olleista lähteistä ei ole järjestelmällisesti saatavilla kattavaa ja ajantasaista tietoa humanitaarisesta tilanteesta alueittain. Eri alueita kattavat tarvearviot eivät myöskään ole vertailukelpoisia erilaisten kyselymetodologioiden ja -ajankohtien vuoksi. Useat eri humanitaarisen avun tarpeesta raportoivat tahot analysoivat humanitaarisen avun tarvetta makroalueittain tai esimerkiksi rintamalinjan läheisyyden mukaan. Joissakin tiettyjä alueita kattavissa raporteissa tietoa ei myöskään järjestelmällisesti eritellä jokaisen alueen mukaan, vaan tieto esitetään usean alueen kattavina yhteenvetoina.

OCHA:n vuotta koskevan 2025 tilannekuvan mukaan sotaan liittyvä humanitaarinen avuntarve kasvoi ja iskujen sekä pakotettujen siirtymisien vaikutukset tuntuivat koko Ukrainassa. Siviilien humanitaarinen tilanne oli pahin rintamalinjan lähellä ja Venäjän miehittämällä alueilla.⁹³ Vuonna 2025 Venäjän iskut olivat koko maassa voimakkaampia, ja niitä tehtiin maantieteellisesti laajemmalla alueella. Iskut ovat yhä useammin kohdistuneet koteihin, sairaaloihin, kouluihin, energiantuotantolaitoksiin ja liikenneverkostoihin. Muun muassa miinojen ja rypälepommien käytön lisääntyminen sekä ohjus- ja drooni-iskujen merkittävä kasvu vuonna 2025 ovat tuoneet iskut syvemmälle suurkaupunkeihin ja alueille, joita aiemmin pidettiin turvallisempina.⁹⁴ OCHA:n mukaan humanitaarista apua tarvitsevien kokonaismäärä tulee vähenemään vuonna 2026 13 % edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2025 apua tarvitsi 12,7 miljoonaa ihmistä, ja arvion mukaan vuonna 2026 humanitaarista apua tulee tarvitsemaan 10,8 miljoonaa ihmistä. Luku sisältää miljoona ihmistä Venäjän miehittämällä alueilla. Tämä luku ei kuitenkaan kerro tilanteen paranemisesta vaan muun muassa keskittymisestä kaikkein haavoittuneimmassa asemassa oleviin ryhmiin sekä vähenevästä humanitaarisen avun rahoituksesta.⁹⁵

OCHA:n raportissa todetaan, että siviilit Ukrainan kaikilla alueilla ovat alttiita toistuville ohjus- ja drooni-iskuille. Järjestelmälliset energainfrastruktuuriin kohdistuvat iskut aiheuttavat jatkuvia sähkökatkoksia, jotka katkaisevat veden, lämmityksen, viestintäyhteydet ja digitaaliset pankkipalvelut. Vesihuollon infrastruktuurin vauriot uhkaavat puhtaan veden saatavuutta, mikä asettaa yli 11 miljoonaa ihmistä vaaraan.⁹⁶ Vaikka suurin osa iskuista tehdään rintamalinja-alueilla ja maaseudulla, aiheuttavat ne myös kaupungeissa merkittäviä häiriöitä sähkö-, lämmitys- ja vesijärjestelmiin, hallinnollisiin palveluihin ja sosiaalipalveluihin, sekä kouluihin. OCHA:n analyysin mukaan vuonna 2026 jopa 2,7 miljoonaa ihmistä voi tarvita iskujen vuoksi humanitaarista apua.⁹⁷ Venäjän miehittämällä alueilla on edelleen lähes miljoona siviiliä ilman pääsyä peruspalveluihin.⁹⁸

OCHA:n mukaan rintamalinjasta 0–50 km päässä sijaitsevat yhteisöt ovat kaikkein kiireellisimmässä avun tarpeessa, sillä jatkuvat pommitukset, yleinen turvattomuus ja

⁹² UNHCR 12.12.2025, s. 36.

⁹³ OCHA 27.1.2026.

⁹⁴ OCHA 13.1.2026 s. 8.

⁹⁵ OCHA 13.1.2026 s. 11.

⁹⁶ OCHA 13.1.2026 s. 9.

⁹⁷ OCHA 13.1.2026 s. 12.

⁹⁸ OCHA 13.1.2026 s. 10.

pahoin vaurioituneet sähkö-, vesi- ja lämmitysjärjestelmät rajoittavat vakavasti peruspalvelujen saatavuutta. Siviilien liikkuminen on riskialtista ja rajallista, etenkin räjähdesaasteen vuoksi. Jäljellä olevat terveyspalvelut toimivat vähäisellä henkilöstöllä ja rajallisilla tarvikkeilla. Koulujärjestelmän toimintahäiriöiden vuoksi lapset joutuvat turvautumaan kokonaan etäopiskeluun. Ikääntyneet ja vammaiset ovat eristyksissä ja usein erittäin riippuvaisia humanitaarisesta avusta.⁹⁹ REACH-järjestön joulukuussa 2025 julkaiseman raportin mukaan avuntarve on yleisintä ja vakavinta rintamalinjan sekä Venäjän ja Ukrainan välisen rajan lähetyillä.¹⁰⁰ OCHA:n mukaan vakavin humanitaarisen avun tarve on keskittynyt Tšernihivin, Dnipropetrovskin, Donetsk, Harkovan, Hersonin, Sumyn ja Zaporizžjan alueille johtuen kiihtyvistä pommituksista sekä drooni- ja ohjusiskuista, vaurioituneista asunnoista ja infrastruktuurista, peruspalveluiden puutteesta sekä taloudellisista vaikeuksista.¹⁰¹ Pohjoisilla raja-alueilla, kuten Sumyn ja Tšernihivin alueilla kiihtyneet taistelut ja jatkuvat sähkökatkot häiritsevät peruspalveluiden saatavuutta.¹⁰² Noin 3,5 miljoonaa 0–50 km etäisyydellä rintamalinjasta asuvaa ihmistä on kärsinyt tilanteesta, ja arvion mukaan 3,1 miljoonaa ihmistä tulee tarvitsemaan humanitaarista apua vuonna 2026. Rintamalinjasta ja pohjoisesta rajasta 0–20 km etäisyydellä asuvista ihmisistä yli 90 % on avun tarpeessa; 20–50 km etäisyydellä asuvista ihmisistä avun tarpeessa on 87 % eli 1,7 miljoonaa henkeä.¹⁰³

REACH-järjestön raportin mukaan suurin osuus kotitalouksista, joiden tarpeet¹⁰⁴ ovat vähintään vakavia¹⁰⁵, sijaitsi Donetskissa (97 %) ja Hersonin alueilla (92 %), sekä niissä Harkovan (85 %) ja Dnipropetrovskin (81 %) alueiden osissa, jotka sijaitsevat enintään 50 km etäisyydellä rintamalinjasta tai rajasta. Näillä alueilla tarpeet koskivat eniten toimeentuloon liittyviä haasteita.¹⁰⁶ Rintamalinja-alueilla¹⁰⁷ avuntarpeen määrä kasvoi, mitä lähempänä alue oli rintamalinjaa tai Venäjän rajaa. Alle 20 km:n päässä rintamalinja-alueesta tai raja-alueista sijaitsevilla kunnissa valtaosalla eli 82 %:lla kotitalouksista oli avuntarvetta, ja äärimmäisessä avuntarpeessa oli 34 %. Enintään 50 km:n päässä näiltä alueilta asuvista 27 % kotitalouksista ilmoitti äärimmäisen vakavasta avuntarpeesta.¹⁰⁸ Pohjoisella makroalueen¹⁰⁹ kotitalouksista 75 % oli avuntarpeessa ja 33 % äärimmäisessä avuntarpeessa. Läntisen makroalueen¹¹⁰ kotitalouksista 70 % oli avuntarpeessa ja 29 %

⁹⁹ OCHA 13.1.2026 s. 9.

¹⁰⁰ REACH 22.12.2025, s. 1.

¹⁰¹ OCHA 13.1.2026 s. 11–12.

¹⁰² OCHA 13.1.2026, s. 8.

¹⁰³ OCHA 13.1.2026 s. 11–12.

¹⁰⁴ REACH-järjestön käyttämässä luokittelussa tarpeet luokitellaan koulutukseen, ruokaturvaan, terveydenhuoltoon, elinkeinoihin, suojeluun, majoitukseen ja ei-elintarvikkeisiin kuuluviin hyödykkeisiin ja veteen, sanitaatioon ja hygieniaan (WASH) (REACH 22.12.2025, s.1).

¹⁰⁵ REACH-järjestön käyttämässä luokittelussa kotitaloudet jaetaan viiteen kategoriaan niiden tarpeiden vakavuuden perusteella: luokka 1 tarkoittaa, että tarpeita ei ole tai ne ovat vähäisiä, luokka 2 tarkoittaa, että kotitalouksien tarpeet aiheuttavat stressiä, luokassa 3 tarpeet ovat vakavia, luokassa 4 äärimmäisen vakavia ja luokassa 4+ luokassa vakavampia kuin äärimmäisen vakavat. (REACH 22.12.2025, s.1).

¹⁰⁶ REACH 22.12.2025, s. 4.

¹⁰⁷ Alueet, jotka liittyvät suoraan rintamalinjaan tai ovat Venäjän rajalla: Tšernihivin, Dnipropetrovskin, Donetsk, Harkovan, Hersonin, Mykolajivin, Odessan, Sumyn ja Zaporizžjan alueet (REACH 22.12.2025, s. 7).

¹⁰⁸ REACH 22.12.2025, s. 4–5.

¹⁰⁹ Pohjoiseen makroalueeseen kuuluvat Žytomyrin, Kiovan ja Tšernihivin alueet sekä Kiovan kaupunki (REACH 22.12.2025, s. 7).

¹¹⁰ Läntiseen makroalueeseen kuuluvat Taka-Karpatian, Ivano-Frankivskin, Tšernivtsin, Ternopilin, Lvivin, Hmelnytskyin, Rivnen ja Volynian alueet (REACH 22.12.2025, s. 7).

äärimmäisessä avuntarpeessa. Keskisellä makroalueella¹¹¹ 69 % kotitalouksista oli avuntarpeessa ja 16 % äärimmäisessä avuntarpeessa.¹¹² REACH-järjestön raportin mukaan vuonna 2025 Ukrainan kotitalouksista 71 % ilmoitti olevansa avuntarpeessa ainakin yhdellä sektorilla ja 26 % olevansa äärimmäisen avun tarpeessa. Kotitalouksista 44 % oli vaikeassa humanitaarisessa tilanteessa ja ilmoitti tarpeista useammalla kuin yhdellä sektorilla.¹¹³

5.2 Elinolosuhteet sekä perushyödykkeiden ja -palvelujen saatavuus

5.2.1 Asuminen

Ukrainan Asuntoinstituutin mukaan yli 236 000 rakennusta, eli 9 % maan koko asuntokannasta on tuhoutunut tai vaurioitunut.¹¹⁴ Ukrainan hallituksen, Maailmanpankin, Euroopan komission ja YK:n julkaiseman, helmikuun 2022 ja joulukuun 2025 välisen ajanjakson kattavan raportin mukaan Ukrainan asuntokannasta 14 % on vaurioitunut tai tuhoutunut, mikä koskettaa kolmea miljoonaa kotitaloutta. Vahingot ovat keskittyneet Donetskin, Harkovan, Luhanskin alueille sekä Kiovan kaupunkiin, mitkä muodostavat yhteensä 73 % kokonaistuhojen arvosta. Seuraavana ovat Dnipropetrovskin, Kiovan, Mykolajivin ja Hersonin alueet. Riittävien ja kohtuuhintaisten asuntojen saatavuus on heikentynyt, mikä vaikuttaa suhteettomasti sisäisesti siirtymään joutuneisiin. Asuntokannan vahingot ovat olleet vakavampia kaupunkialueilla, minkä lisäksi siirtymään joutuneet lisäävät asuntojen kysyntää.¹¹⁵

CARE-järjestö julkaisi joulukuussa 2025 tarvearviointiraportin kahdeksalla eri alueella: Harkovan, Mykolajivin, Dnipropetrovskin, Hersonin, Donetskin, Zaporizžjan, Odessan ja Sumyn alueilla. Alueet valittiin muun muassa niiden suurten humanitaaristen tarpeiden vuoksi.¹¹⁶ Tarvearviointiraportin mukaan suurin osa kotitalouksista asuu omistus- tai vuokra-asunnossa, joka on rakenteellisesti ehjä tai vain vähän vaurioitunut. Vaurioituneet mutta edelleen asumiskelpoiset asunnot ovat kuitenkin yleisiä, erityisesti rintamalinja-alueilla ja äskettäin kärsineillä alueilla, esimerkiksi Hersonin ja Donetskin alueilla, sekä osissa Dnipropetrovskin ja Harkovan alueita. Kaikilla alueilla riippuvaisuus vuokra-asunnoista on merkittävä haavoittuvuuden aiheuttaja, erityisesti Mykolajivin, Zaporizžjan, Odessan ja Donetskin alueiden sisäisesti siirtymään joutuneille henkilöille. Romanit ja vammaiset ovat toistuvasti ilmoittaneet heikommista asumisolosuhteista. Kaikilla alueilla on myös puutteita turvallisista paikoista ilmahälytysten aikana. Suuri osa kotitalouksista, erityisesti maaseudulla ja rintamalinja-alueilla, ilmoittaa, ettei niillä ole väestönsuojaa tai ne ovat kaukana, täysiä tai fyysisesti saavuttamattomissa. Kaikilla arvioiduilla alueilla voi saada asumiseen tukea, joka koostuu valtion korvausmekanismeista ja humanitaarisista korjaus- tai talvivalmisteluohjelmista, mutta tukien kattavuus on alhainen. Esteet tuen hakemiseen ovat hallinnollisia ja tiedonkulkuun liittyviä.¹¹⁷

¹¹¹ Keskiseen makroalueeseen kuuluvat Vinnytsjan, Tšerkasyn, Kirovohradin ja Pultavan alueet (REACH 22.12.2025, s. 7).

¹¹² REACH 22.12.2025, s. 5.

¹¹³ REACH 22.12.2025, s. 3.

¹¹⁴ IOM 10/2025, s. 3.

¹¹⁵ World Bank et al. 2/2026, s. 24.

¹¹⁶ Arviointi kattoi suojelun, terveyden (mukaan lukien seksuaali- ja lisääntymisterveys sekä mielenterveys ja psykososiaalinen tuki), vesi-, sanitaatio-, ja hygieniapalvelut, suojan, ruokaturvan ja toimeentulon, sosiaalisen koheesion sekä sukupuolten tasa-arvon, haavoittuvuuden ja osallisuuden (CARE 31.12.2025).

¹¹⁷ CARE 31.12.2025, s. 7.

5.2.2 Toimeentulo ja perushyödykkeiden saatavuus

OCHA:n Humanitarian needs and response plan -raportin mukaan haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset eri Ukrainan alueilla kokevat päivittäisiä vaikeuksia, jotka johtuvat pienentyneistä tuloista, hintojen noususta ja välttämättömien palveluiden rajoitetusta saatavuudesta. Huono taloudellinen tilanne on yleistä koko maassa, ja lähes joka kolmas kotitalous pitää riittämättömiä tuloja kaikkein kriittisimpänä ongelmana, kun taas osalla kotitalouksista on vaikeuksia saada terveydenhuollon palveluja tai tarpeeksi ruokaa. Ongelmat ovat pahimpia rintamalinjan lähellä. Kasvavien taloudellisten haasteiden vuoksi kotitaloudet vähentävät menojaan, syövät heikkolaatuisempaa ruokaa, ja sisäisesti siirtymään joutuneet kotitaloudet turvautuvat ankariin selviytymisstrategioihin lähes kaksi kertaa useammin kuin ei-siirtymään joutuneet.¹¹⁸ Pääsy vakaaseen ja turvalliseen työpaikkaan, jossa työntekijällä on täydet oikeudet, on edelleen rajallista, erityisesti sisäisesti siirtymään joutuneiden ja muiden haavoittuvien ryhmien osalta. 15–29-vuotiaista 21 % ei ole koulutuksessa, työelämässä tai harjoittelussa, ja naisten osuus tästä ryhmästä on 70 %. Vammaiset ovat aliedustettuina työmarkkinoilla, ja lähes 47 % sotaveteraaneista ei ole pystynyt palaamaan entiseen työpaikkaansa kuntoutus- ja psykososiaalisten tukitarpeiden vuoksi.¹¹⁹

CARE-järjestön Harkovan, Mykolajivin, Dnipropetrovskin, Hersonin, Donetskin, Zaporizžjan, Odessan ja Sumyn alueet kattavassa raportissa todetaan, että tulolähteet ovat voimakkaasti painottuneet sosiaaliturvaan, eläkkeisiin ja humanitaariseen apuun, erityisesti rintamalinjan ja äskettäin kärsineillä alueilla, kuten Donetskin, Dnipropetrovskin, Hersonin ja Sumyn alueilla. Taloudellinen paine on suurin ikääntyneille, vammaisille, romaneille, sisäisesti siirtymään joutuneille ja omaisiaan hoitaville, joiden toimeentulomahdollisuuksia rajoittavat entisestään terveyshaasteet, syrjintä, asiakirjojen puutteet ja hoitovelvollisuudet.¹²⁰

REACH-järjestön joulukuussa 2025 julkaiseman tarvearvioraportin mukaan kotitalouksista 47 % ilmoitti toimeentuloon liittyvästä avuntarpeesta. Kotitalouksista 36 % ilmoitti käyttävänsä kriisi- tai hätästrategioita, jotta heillä olisi varaa välttämättömiin tarpeisiin. Yleisin kriisistrategia oli välttämättömien terveydenhuoltomenojen vähentäminen, jota ilmoitti käyttävänsä 32 % kotitalouksista. Lisäksi 2 % ilmoitti turvautuneensa muun muassa laittomiin tai riskialttiisiin töihin. Selviytymisstrategioihin turvautuminen oli yhtä yleistä sekä rintamalinja-alueilla että kauempana. Lisäksi 24 % kotitalouksista luokiteltiin avun tarpeessa oleviksi, koska kuukausittainen henkeä kohti laskettu tulo oli alle Ukrainan sosiaalipolitiikan ministeriön kesäkuussa 2025 määrittelemän ruokakorin keskimääräisen hinnan (4 794,13 UAH). Lisäksi 4 % ilmoitti ottaneensa velkaa vuodesta 2024 lähtien voidakseen tehdä välittämättömät hankinnat. Taloudelliset tarpeet olivat suuremmat rintamalinjan läheisyydessä: 34 % kotitalouksista 20 km:n säteellä rintamalinjasta tai Ukrainan ja Venäjän rajasta ansaitsi alle ruokakorin hinnan. Vastaava luku 21 km:n päässä oli 22 %.¹²¹

REACH-järjestön raportin mukaan vuonna 2025 Ukrainan kotitalouksista 71 % ilmoitti olevansa avuntarpeessa ainakin yhdellä sektorilla ja 26 % äärimmäisen avun tarpeessa. Kotitalouksista 47 % ilmoitti olevansa avuntarpeessa toimeentulon sektorilla, 26 % ilmoitti veteen, sanitaatioon ja hygieniaan liittyvistä tarpeista, 25 % ilmoitti majoitukseen ja elintarvikehyödykkeisiin liittyvistä tarpeista ja 24 % suojeluun liittyvistä tarpeista.

¹¹⁸ OCHA 13.1.2026, s. 13.

¹¹⁹ World Bank et al. 2/2026, s. 41.

¹²⁰ CARE 31.12.2025, s. 8.

¹²¹ REACH 22.12.2025, s. 3.

Kotitalouksista 44 % oli vaikeassa humanitaarisessa tilanteessa ja ilmoitti tarpeista useammalla kuin yhdellä sektorilla. Kotitalouksista 18 % oli avuntarpeessa, sillä heillä ei ollut lainkaan asianmukaisia ja riittäviä vaatteita, lämmityslaitteita eikä lämmityspolttoainetta. Järjestön mukaan markkinoiden toimivuus ja välttämättömien hyödykkeiden saatavuus pysyivät hyvällä tasolla koko Ukrainassa, mikä viittaa siihen, että nämä erot johtuivat pääasiassa kotitalouksien rajallisista taloudellisista mahdollisuuksista.¹²²

OCHA:n tammikuussa 2026 julkaistussa Humanitarian needs and response plan -raportissa todetaan ruokaturvan heikkenevän iskujen tuhotessa markkinoita, toimitusketjuja ja tuotantovälineitä.¹²³ REACH-järjestön mukaan 12 % kotitalouksista oli riippuvaisia huonolaatuisista vesilähteistä, ilmoitti veden laadun olevan riittämätön tai tarvitsi yli tunnin veden hakemiseen. Kotitalouksista 12 % ilmoitti ruokaturvaan liittyvistä tarpeista.¹²⁴ OCHA:n mukaan naisten kotitalouksilla on suuremmat tarpeet ruokaturvan, tulojen ja välttämättömien taloushyödykkeiden suhteen.¹²⁵ REACH-järjestön mukaan elintarvikkeiden saatavuudessa oli puutteita erityisesti Donetskin ja Hersonin alueilla. Vedenlaatuun liittyvät ongelmat olivat erityisen laaja-alaisia Donetskissa, Mykolajivin ja Dnipropetrovskin alueilla.¹²⁶ CARE-järjestön Harkovan, Mykolajivin, Dnipropetrovskin, Hersonin, Donetskin, Zaporizžjan, Odessan ja Sumyn alueet kattavassa raportissa todetaan, että kaikilla alueilla ruokaturvan puute johtuu ostovoiman rajoituksista ja epävakaasta toimeentulosta, ei niinkään elintarvikkeiden saatavuudesta. Markkinat toimivat edelleen yleisesti ottaen kaikilla alueilla, ja useimmat kotitaloudet ostavat edelleen elintarvikkeita, joita maaseudulla usein täydennetään omalla tuotannolla.¹²⁷

ACAPS-järjestön syyskuun ja joulukuun 2025 välisen ajanjakson kattavan raportin mukaan Dnipropetrovskin alueilla, joilla on usein voimakasta iskuja, kuten Nikopolissa, hyödykkeiden, muun muassa lääkkeiden ja terveydenhuollon tarvikkeiden saatavuus kaupoissa on heikentynyt. Juomaveden saatavuus on myös kriittisen heikkoa 20 km:n säteellä rintamalinjasta sijaitsevilla alueilla.¹²⁸ Sumyn alueella suurin osa peruspalveluista Družban, Esmenin, Seredyna-Budassa, ja Šalyhynen kaupungeissa on suljettu. Peruspalveluita tai humanitaarista apua saadakse siviilien tulee matkustaa Hluh'ivin, Šostkan tai Sumyn kaupunkeihin, joihin pääsee vain taksilla.¹²⁹

OCHA:n tammikuussa 2026 julkaiseman raportin mukaan vesi-, sanitaatio- ja hygieniapolot sekä lämmitysjärjestelmien toiminta heikkenevät Ukrainassa, ja valtakunnalliset energia- ja vesihuollot rajoittavat niiden saatavuutta entisestään.¹³⁰ Vesihuollon ja sanitaation sektorille aiheutuneet vahingot arvioidaan 7,8 miljardiksi Yhdysvaltain dollarin suuruisiksi, ja suurimmat vaikutukset on havaittu muun muassa jätevesiverkostoissa, vesihuoltoverkostoissa ja jätevedenpuhdistamoissa. Vahingot ovat maantieteellisesti keskittyneet taistelualueiden läheisyydessä sijaitseville alueille, erityisesti Luhanskin ja Donetskin alueille, jotka yhdessä muodostavat 61 % kaikista vahingoista. Taloudellisten tappioiden alueellinen jakautuminen korreloi yleensä vihollisuuksien intensiteetin ja infrastruktuurin vahinkojen laajuuden kanssa; suurimmista taloudellisista tappioista ovat

¹²² REACH 22.12.2025, s. 3.

¹²³ OCHA 13.1.2026 s. 9.

¹²⁴ REACH 22.12.2025, s. 4.

¹²⁵ OCHA 13.1.2026, s. 13.

¹²⁶ REACH 22.12.2025, s. 4.

¹²⁷ CARE 31.12.2025, s. 8.

¹²⁸ ACAPS 3.2.2026, s. 5.

¹²⁹ ACAPS 3.2.2026, s. 16.

¹³⁰ OCHA 13.1.2026 s. 9.

kärsineet Harkovan, Luhanskin, Tšernihivin, Hersonin ja Donetskin alueet. Vahingot ja tappiot ovat rajoittaneet ihmisten pääsyä turvallisiin ja luotettaviin vesihuoltopalveluihin, erityisesti taisteluista voimakkaasti kärsineillä alueilla.¹³¹

5.2.3 Terveystenhuolto

Terveystenhuollon kokonaisvahinkojen Ukrainassa arvioidaan olevan 1,8 miljardia Yhdysvaltain dollaria sisältäen terveystenhuollon infrastruktuurin ja ambulanssit. Yleissairaalat ovat kärsineet eniten, ja suurin osa vahingoista keskittyy maantieteellisesti Donetskin, Luhanskin ja Harkovan alueille. Vaikka hallitus on myöntänyt rahoitusta palvelujen ylläpitämiseksi aktiivisilla sotatoiminta-alueilla, vahingot ovat rajoittaneet ihmisten pääsyä terveystenhuoltoon, erityisesti rintamalinja-alueilla, ja lisänneet terveystenhuollon henkilöstön työmäärää. Naiset kärsivät edelleen laadukkaiden seksuaali- ja lisääntymisterveyspalvelujen saatavuuden heikkenemisestä, kun taas miehet eivät välttämättä tunnista psykososiaalisen tuen tarvettaan sukupuolistereotyyppien vuoksi.¹³² Ukraina on menettänyt noin 30 % hoitajistaan vuoden 2019 jälkeen, ja se menettää vuosittain 3 % lääkäreistään. Henkilökunnan väheneminen vaikuttaa perusterveystenhuoltoon, jossa 20 % lääkärinpaikoista on täyttämättä. Myös väestörakenteelliset tekijät vaikuttavat terveystenhuollon resursseihin: 29 % perusterveystenhuollon lääkäreistä on yli 60-vuotiaita. Muutokset terveystenhuollon työntekijäresursseissa tapahtuvat samaan aikaan, kun lääketieteellisen seulonnan ja hoidon tarve on suuri.¹³³ Kattavan sosiaalisen tuen, erityisesti sosiaalipalvelujen, saatavuus on edelleen rajoitettua, vaikka tarpeet palveluille kasvavat. Rajoitettu kapasiteetti, vahingoittunut infrastruktuuri, rahoitusvaje, henkilöstöpula ja sosiaalityöntekijöiden huonot työolot heikentävät edelleen palvelujen tarjontaa, erityisesti rintamalinja-alueilla ja maaseudulla.¹³⁴

OCHA:n tammikuussa 2026 julkaiseman raportin mukaan terveystenhuollon tarpeet lisääntyvät edelleen muun muassa perusterveystenhuollon häiriöiden ja lääkkeiden puutteen vuoksi.¹³⁵ REACH-järjestön joulukuussa 2025 julkaiseman tarvearvioraportin mukaan kotitalouksista 21 % ilmoitti terveystenhuoltoon liittyvästä avuntarpeesta. Terveyspalvelujen tarve Ukrainassa johtuu kansalaisten yleisestä huonosta terveydentilasta ja epäsäännöllisestä pääsystä tarvittaviin palveluihin. Ukrainan kotitalouksista 13 % luokiteltiin avun tarpeessa oleviksi, koska niissä asui kroonisesti sairaita henkilöitä, jotka tarvitsivat säännöllisesti lääkkeitä tai hoitoa mutta eivät usein saaneet tarvitsemaansa hoitoa. Terveyspalvelujen tarve oli yhtä yleistä sekä rintamalinjan läheisyydessä että kauempana siitä. Kaiken kaikkiaan 8 % kotitalouksista luokiteltiin avun tarpeessa oleviksi, koska lähin toimiva terveystenhuoltolaitos oli kaukana. Saatavuusongelmat olivat erityisen vakavia rintamalinja-alueilla. 20 kilometrin säteellä rintamalinjasta ja Ukrainan ja Venäjän rajasta 15 % kotitalouksista ilmoitti, että lähin terveystenhuoltolaitos sijaitsi vähintään tunnin matkan päässä.¹³⁶

CARE-järjestön raportin mukaan perusterveystenhuoltoa kuvataan yleisesti raportin kattamalla alueilla toimivaksi, kun taas erikoissairaanhoito, diagnostiikka, kuntoutus ja jatkuva lääkkeiden saatavuus on epätasaisempaa ja vaatii usein matkustamista

¹³¹ World Bank et al. 2/2026, s. 30.

¹³² World Bank et al. 2/2026, s. 25.

¹³³ World Bank et al. 2/2026, s. 42.

¹³⁴ World Bank et al. 2/2026, s. 41–42.

¹³⁵ OCHA 13.1.2026 s. 9.

¹³⁶ REACH 22.12.2025, s. 3–4.

suurempiin keskuksiin. Rintamalinja-alueilla, erityisesti Hersonin alueella, saatavuus vaihtelee merkittävästi sijainnin mukaan; vähemmän kärsineillä asutusalueilla peruspalvelut jatkuvat normaalisti, kun taas taistelujen läheisyydessä siviilien terveydenhuolto on lähes romahtanut. Mielenterveys ja psykososiaalinen tuki on kaikilla alueilla erittäin kysytty palvelu, jonka saatavuuden ja käytön välisessä suhteessa tai tietoisuudessa palvelujen olemassaolosta on puutteita. Siellä missä palveluja käytetään, ne ovat usein kansalaisjärjestöjen tarjoamia tai epäsäännöllisiä, ja asiantuntijoiden vähäinen kapasiteetti rajoittaa niiden saatavuutta. Kaikilla alueilla yleisimmät terveydenhuollon saatavuuden esteet ovat kustannukset, kuljetus tai etäisyys erityisesti maaseudun asukkaille ja liikuntarajoitteisille, työvoiman ja kapasiteetin puutteet, erityisesti erikoislääkäreiden ja psykologien puute, sekä turvallisuustilanne rintamalinjalla, erityisesti Hersonin alueella. Joissakin tilanteissa esteenä ovat hallinnolliset tai asiakirjoihin liittyvät ongelmat, esimerkiksi vammaisuuden vahvistaminen ja asiakirjojen käsittely Sumyn alueella. Kaikilla alueilla selkeimpänä prioriteettina on tarve edulliseen ja jatkuvaan hoitoon.¹³⁷

Maailman terveysjärjestön (WHO) heinäkuussa 2025 julkaiseman raportin mukaan tietoisuus perusterveydenhuollon toimipaikkojen sijainnista oli korkea, 93 % tiesi oman toimipisteensä sijainnin ja 97 % ilmoitti, että se on toiminnassa.¹³⁸ Raportissa rintamalinja-alueet on jaettu kaikkein pahiten kärsineisiin alueisiin¹³⁹ ja alueisiin, joilla haavoittuvuus on lisääntynyt¹⁴⁰. Näillä alueilla asukkaat pääsivät harvemmin perhelääkärien vastaanotolle henkilökohtaisesti kuin muilla alueilla. Pahiten kärsineillä alueilla 84 % pääsi perhelääkärin vastaanotolle, alueilla, joilla haavoittuvuus on lisääntynyt, luku oli 87 % ja muualla maassa 91 %.¹⁴¹ Alueilla, joilla haavoittuvuus on lisääntynyt, 5 % ei saanut lainkaan perhelääkärin palveluja verrattuna muun maan 3 %:iin.¹⁴² Kaikista terveydenhuollon palveluja tarvinneista vastaajista 64 % ilmoitti vähintään yhdestä ongelmasta terveydenhuollon saatavuudessa, 10 % ei saanut tarvitsemaansa hoitoa, ja 6 % ei saanut lainkaan palveluja. Rintamalinja-alueilla vastaajat hakeutuivat muuta maata harvemmin hoitoon, pahiten kärsineillä alueilla luku oli 48 % ja alueilla, joilla haavoittuvuus on lisääntynyt, luku oli 54 %. Kiovassa ja muualla maassa luku oli 58 %.¹⁴³ Vastaajista 15 % oli pyrkinyt saamaan hätäpalveluja, 10 % ei saanut tarvitsemiaan palveluja, ja 7 % ei saanut lainkaan palveluja. Pahiten kärsineillä alueilla luku oli korkeampi, 21 % vastaajista näillä alueilla ei saanut hätäpalveluja.¹⁴⁴ Alueilla, joilla haavoittuvuus on lisääntynyt, 15 % vastaajista ei saanut terveysterveystarvikkeita lapselle, muualla maassa luvun ollessa 6 %.¹⁴⁵ Vastaajista 8 % ilmoitti, että he eivät olleet saaneet tarvitsemiaan lääkkeitä edellisen kolmen kuukauden aikana. Luku on sama rintamalinja-alueilla.¹⁴⁶ Pahiten kärsineillä alueilla 10 % sai lääkkeitä humanitaarisena apuna verrattuna muun maan 4 %:iin. Pahiten kärsineillä alueilla 16 % vastaajista sai lääkkeitä ilmaiseksi terveydenhuollon laitoksista, verrattuna 11 %:iin alueilla, joilla haavoittuvuus on lisääntynyt.¹⁴⁷

¹³⁷ CARE 31.12.2025, s.

¹³⁸ WHO 25.7.2025, s.46.

¹³⁹ Donetsk, Harkovan, Hersonin, Zaporizžjan ja Sumyn alueet (WHO 25.7.2025, s.46).

¹⁴⁰ Tšernihivin, Dnipropetrovskin, Mykolajivin ja Odessan alueet (WHO 25.7.2025, s.46).

¹⁴¹ WHO 25.7.2025, s. 46.

¹⁴² WHO 25.7.2025, s. 11–12.

¹⁴³ WHO 25.7.2025, s. 16.

¹⁴⁴ WHO 25.7.2025, s.47.

¹⁴⁵ WHO 25.7.2025, s.26.

¹⁴⁶ WHO 25.7.2025, s. 37.

¹⁴⁷ WHO 25.7.2025, s. 41.

5.2.4 Koulutusjärjestelmä

Ukrainan hallituksen, Maailmanpankin, Euroopan komission ja YK:n raportin mukaan Ukrainan opiskelijat ovat menettäneet ainakin kaksi vuotta koulutuksestaan vuoden 2020 jälkeen, ja rintamalinja-alueilla lähes puolet lapsista ovat etäopetuksessa. Erityisesti sisäisesti siirtymään joutuneet nuoret eivät pääse turvallisiin tiloihin, he eivät saa mentorointia tai mahdollisuuksia taitojen kehittämiseen.¹⁴⁸ Kokonaistuhojen arvoksi koulutus- ja tiedesektorilla arvioidaan 13,9 miljardia Yhdysvaltain dollaria. Eniten vahingoista ovat kärsineet tutkimusinfrastruktuuri, korkeakoulut ja koulut; vahingot keskittyivät maantieteellisesti Harkovan, Zaporizžjan, Dnipropetrovskin, Mykolajivin, Hersonin, Sumyn, Tšernihivin, Kiovan, Luhanskin ja Donetskin alueille sekä Kiovan kaupunkiin. Eniten ovat kärsineet koulujen ja esikoulujen infrastruktuuri. Tuhot ovat rajoittaneet ihmisten pääsyä koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen, mikä on vaikuttanut suhteettomasti tyttöihin ja maaseudun väestöön.¹⁴⁹

OCHA:n vuotta 2025 koskevan tilannekuvan mukaan yli 340 koulutuslaitosta vaurioitui tai tuhoitiin. Etenkin rintama-alueilla koulut pysyivät suljettuina, ja miljoona lasta joutui etäopiskelemaan. Ukrainan lapsista lähes viidennes ei ole täysipäiväisessä länsopetuksessa.¹⁵⁰ Vuoden 2025 loppupuolella ja vuoden 2026 alkupuolella tehdyt iskut energiainfrastruktuuriin pakottivat sulkemaan kouluja ja häiritsivät etäopiskelua. Pelastakaa Lapset -järjestön mukaan marraskuussa 2025 iskujen aiheuttamat sähkökatkot ovat häirinneet koulujen toimintaa ja etäopiskelua esimerkiksi Dnipron alueella Dnipropetrovskissa ja Tšernihivin alueella.¹⁵¹ Tammikuussa 2026 järjestö tiedotti kylmän sään pakottaneen kouluja sulkemaan ovensa ympäri Ukrainaa energiainfrastruktuuriin kohdistuneiden lisääntyneiden iskujen ja niitä seuranneiden laajojen sähkökatkojen vuoksi. Uutisissa mainitaan erikseen Kiovan pitkät sähkökatkot.¹⁵²

5.3 Iskut siviili-infrastruktuuriin

OCHA:n vuotta 2025 koskevan tilannekuvan mukaan sodankäynti vahingoitti tai tuhosi koteja, terveydenhuoltolaitoksia, kouluja, energiaverkkoja ja muuta siviili-infrastruktuuria. Energiainfrastruktuuriin lokakuun 2025 jälkeen kohdistuneet iskut aiheuttivat pitkittyneitä sähkö-, lämmitys-, ja vesikatkoja, etenkin itäiseen ja eteläiseen Ukrainaan, muun muassa Harkovan, Donetskin, Dnipropetrovskin ja Odessan alueille, sekä Kiovan kaupunkiin, Sumyn alueelle Šostkan kaupunkiin sekä muihin suuriin kaupunkikeskuksiin. Ukrainan kaikkien suurten hiili- ja vesivoimalaitosten vaurioitumisen ja ydinvoimalaitosten tuotannon vähenemisen vuoksi sähkön ja lämmön toimittaminen oli talvella vaikeaa. Vuonna 2025 vahvistettiin ainakin 438 iskua terveydenhuoltolaitoksiin ja yli 340 koulutuslaitosta vaurioitui tai tuhoitiin.¹⁵³

WHO:n tammikuussa 2026 julkaiseman uutisen mukaan terveydenhuoltoon kohdistuneet iskut kasvoivat 20 % vuonna 2025 edellisvuoteen verrattuna. Iskut saavuttivat huipun vuoden 2025 kolmannella neljänneksellä, kun 184 iskua surmasi 12 henkeä ja 110 terveydenhuollon työntekijää ja potilasta loukkaantui. Samaan aikaan iskut terveydenhuollon varastoihin kolminkertaistuivat vuonna 2025 edellisvuoteen.

¹⁴⁸ World Bank et al. 2/2026, s. 42.

¹⁴⁹ World Bank et al. 2/2026, s. 25.

¹⁵⁰ OCHA 27.1.2026.

¹⁵¹ Save the Children 21.11.2025.

¹⁵² Save the Children 15.1.2026.

¹⁵³ OCHA 27.1.2026.

verrattuna.¹⁵⁴ Esimerkiksi marraskuussa 2025 Venäjän iskut Lviviin tuhosivat yhden varaston, jossa säilytettiin satoihin siviiliterveydenhuollon laitoksiin tarkoitettua lääketieteellisiä tarvikkeita.¹⁵⁵

ACLED:n konfliktiseurantaraporttien mukaan Venäjän energiainfrastruktuuriin kohdistunut kampanja kiihtyi ennen lämmityskauden alkua vuoden 2025 syyskuussa. Siitä lähtien ACLED on rekisteröinyt noin 600 venäläisten tekemää infrastruktuuria vahingoittanutta iskua.¹⁵⁶ Tammikuun puolessavälissä Venäjä teki Ukrainan energiainfrastruktuuriin kohdistuneiden iskujen sarjan, mikä johti sähkökatkoihin Odessan, Harkovan, Dnipropetrovskin, Donetsk, Tšernihivin ja Zaporizžjan alueilla sekä Kiovan kaupungissa ja Kiovan alueella. Sähkökatkot keskeyttivät miljoonien ihmisten lämmityksen ja vedentulon, ja katkot kestivät joskus useita päiviä, erityisesti Kiovan kaupungissa.¹⁵⁷ Tammikuussa 2026 Venäjä laukaisi 165 droonia Ukrainaan, joista lähes kolmasosa iski Odessan kaupunkiin. Iskut romahduttivat osittain yhden kerrostalon, vaurioittivat toista sekä vahingoittivat yli 40 muuta asuinrakennusta, oppilaitosta ja energiantuotantolaitosta. Iskut jatkuivat seuraavana päivänä, vahingoittivat yksityistaloja, luostaria ja satamaa Odessan lähellä. ACLED:n mukaan iskut Odessan kaupunkiin ja sen ympäröivälle alueelle lisääntyivät, kun Venäjä tehosti iskuja energiainfrastruktuuriin ennen 2025–2026 talvikautta. Nämä hyökkäykset yhdessä talvikauden kanssa ovat aiheuttaneet kaupungissa säännöllisiä, paikoin useita päiviä kestäneitä sähkökatkoja. Energiainfrastruktuurin lisäksi alueen satamat ovat Venäjän hyökkäysten ensisijainen kohde.¹⁵⁸ Helmikuun alussa kaksi venäläistä droonia osui hiilikaivostyöntekijöitä kuljettaneeseen bussiin Ternivkassa Dnipropetrovskin alueella. Venäjän helmikuun alussa Kiovaan kohdistamat massiiviset drooni- ja ohjusiskut tuhosivat voimalaitoksen, joka lämmittää yli 1 100 kerrostaloa. Venäjän iskut vaikuttivat voimalaitoksiin ja sähkönsiirtoon Dnipron, Harkovan, Odessan, Zaporizžjan ja Hersonin kaupungeissa sekä Vinnytsjan alueella.¹⁵⁹

ACAPS-järjestön sivustollaan ylläpitämien, toissijaisiin tietolähteisiin perustuvien interaktiivisten karttojen mukaan elokuun 2025 ja helmikuun 2026 välisenä ajanjaksona siviili-infrastruktuuriin aiheutuneita vaurioita on raportoitu eniten Dnipropetrovskin, Donetsk, Harkovan, Hersonin ja Sumyn alueilla (taulukko 14).¹⁶⁰

Taulukko 14. Raportoidut siviili-infrastruktuurin vauriot alueittain 8/2025–2/2026 välisenä aikana. Lähde: ACAPS [päiväämätön].

Alue	8/2025	9/2025	10/2025	11/2025	12/2025	1/2026	2/2026	Yhteensä
Dnipropetrovskin alue	143	151	119	186	128	153	131	1 011
Donetskin alue	180	185	145	61	57	17	36	681
Harkovan alue	52	69	124	76	19	32	30	402
Hersonin alue	50	28	61	29	38	17	23	246

¹⁵⁴ WHO 23.2.2026.

¹⁵⁵ Ukrinform 20.11. 2025.

¹⁵⁶ ACLED 21.1.2026.

¹⁵⁷ ACLED 21.1.2026.

¹⁵⁸ ACLED 4.2.2026.

¹⁵⁹ ACLED 11.2.2026.

¹⁶⁰ ACAPS [päiväämätön].

Sumyn alue	54	47	44	19	16	17	24	221
Odessan alue	17	34	16	23	36	33	33	192
Tšernihivin alue	21	34	55	27	24	14	15	190
Zaporizžjan alue	22	45	17	13	16	14	18	145
Kiovan kaupunki	19	13	27	15	2	18	11	105
Kiovan alue	5	23	19	10	5	8	16	86
Pultavan alue	6	10	19	4	1	4	6	50
Mykolajivin alue	6	10	6	11	5	3	2	43
Lvivin alue	5	3	10	7	2	6	2	35
Tšerkasyn alue	-	2	12	4	4	4	3	29
Krimin autonominen tasavalta	-	1	8	5	1	2	-	17
Kirovohradin alue	-	3	5	3		1	3	15
Hmelnytskyin alue	1	8	-	1	1	3	-	14
Žytomyrin alue	-	8	-	-	6	-	-	14
Volynian alue	1	1	-	-	7	1	2	12
Vinnytsjan alue	1	6	2	-	-	-	1	10
Ivano-Frankivskin alue	-	1	3	2	-	-	3	9
Taka-Karpatian alue	9	-	-	-	-	-	-	9
Ternopilin alue	-	-	-	6	-	-	-	6
Luhanskin alue	-	3	-	-	-	1	1	5
Sevastopolin kaupunki	-	-	-	-	-	2	1	3
Rivnen alue	1	-	-	-	-	-	-	1
Tšernivtsin alue	-	-	1	-	-	-	-	1

ACLED-konfliktitietokannan mukaan vuosina 2025 ja 2026 siviili-infrastruktuuriin kohdistuneita iskuja¹⁶¹ tehtiin eniten Donetsk, Sumyn, Harkovan, Dnipropetrovskin ja Hersonin alueilla (taulukko 15).¹⁶²

Taulukko 15. Raportoidut siviili-infrastruktuurin vauriot alueittain vuosina 2025 ja 2026 (tilanne 20.2. mennessä). Lähde: ACLED [päiväämätön].

Alue	2025	2026	Yhteensä
Donetskin alue	1 669	333	2 002
Sumyn alue	784	197	981
Harkovan alue	672	192	864
Dnipropetrovskin alue	548	115	663

¹⁶¹ ACLED-konfliktitietokanta kerää tietoa välikohtauksiin liittyvistä siviili-infrastruktuurin vaurioista automaattisten tunnisteiden avulla. ACLED käyttää neljää automaattisesti luotua infrastruktuuritunnistetta koodatessaan tapahtumia: energia, terveys, koulutus ja asuininfrastruktuuri. Tunniste lisätään, jos isku on kohdistettu infrastruktuuriin ja/tai infrastruktuuri vaurioitui. (ACLED 20.2.2025).

¹⁶² ACLED [päiväämätön].

Hersonin alue	527	74	601
Zaporizžjan alue	462	86	548
Tšernihivin alue	329	57	386
Mykolajivin alue	148	24	172
Kiovan kaupunki	133	24	157
Kiovan alue	134	20	154
Odessan alue	118	18	136
Pultavan alue	79	3	82
Luhanskin alue	57	10	67
Tšerkasyn alue	49	3	52
Krimin autonominen tasavalta	28	3	31
Kirovohradin alue	26	3	29
Žytomyrin alue	20	5	25
Lvivin alue	17	5	22
Hmelnytskyin alue	19	1	20
Ivano-Frankivskin alue	13	4	17
Vinnysjan alue	9	2	11
Ternopilin alue	7	-	7
Rivnen alue	4	2	6
Volynian alue	3	2	5
Tšernivtsin alue	3	-	3

5.4 Humanitaarinen avustustoiminta

ACAPS-järjestön helmikuussa 2026 julkaiseman ja vuoden 2025 syyskuun ja joulukuun välisen ajanjakson kattavan raportin mukaan humanitaarisen avun perillepääsy rintamalinja-alueille oli edelleen haastavaa rintamalinjan muutosten vuoksi, ja näiden alueiden piirit kärsivät humanitaarisen avun perillepääsyn heikkenemisestä ja palvelujen keskeytyksistä.¹⁶³ Joulukuussa 2025 OCHA:n tilanneraportissa mainitaan, että muutokset rintamalinjassa Donetskin alueella, Kupjanskin piirissä Harkovan alueella ja Dnipropetrovskin alueen itäpuolella ovat heikentäneet humanitaarisen avun antamista, myös evakuointiapua.¹⁶⁴ OCHA:n humanitaarisen avun koontinäytön vuotta 2025 koskevan analyysin mukaan vuoden 2026 alussa 15 km etäisyydellä nykyisestä rintamalinjasta olevat alueet, etenkin Donetskissa ja osissa Zaporizžjan aluetta, ovat tulleet tai ovat tulossa vaikeammiksi tavoittaa, ja ne ovat enenevässä määrin siviileille haastavia liikkua. Vuonna 2025 humanitaariset avustujajärjestöt avustivat yli miljoonaa ihmistä näillä alueilla.¹⁶⁵

Humanitaariseen apuun vaikuttavia välikohtauksia raportoitiin vuonna 2025 eniten Hersonin, Sumyn, Donetskin, Harkovan ja Dnipropetrovskin alueilla (taulukko 13).¹⁶⁶

Taulukko 16. Humanitaariseen apuun vaikuttavien välikohtausten määrä alueittain vuonna 2025. Lähde: OCHA [päiväämätön].

¹⁶³ ACAPS 3.2.2026, s. 1.

¹⁶⁴ OCHA 31.12.2025 s. 3.

¹⁶⁵ OCHA [päiväämätön].

¹⁶⁶ OCHA [päiväämätön].

Alue	2025
Hersonin alue	51
Sumyn alue	45
Donetskin alue	43
Harkovan alue	43
Dnipropetrovskin alue	37
Mykolajivin alue	16
Zaporizžjan alue	15
Kiovan kaupunki	14
Odessan alue	10
Tšernihivin alue	3
Pultavan alue	2
Vinnytsjan alue	2
Ivano-Frankivskin alue	1
Kiovan alue	1
Rivnen alue	1
Yhteensä	284

OCHA:n tietojen mukaan vuonna 2025 humanitaariseen apuun vaikuttavia välikohtauksia raportoitiin yhteensä 284. Vuoden 2025 loppuun mennessä rintamalinjojen muutosten vuoksi humanitaariset järjestöt olivat menettäneet yhteyden 78 000 siviiliin, jotka olivat aiemmin saaneet humanitaarista apua.¹⁶⁷ Vuonna 2025 avustustyöntekijöitä kuoli koko maassa yhdeksän, joista viisi avustustyötä tehdessä. Loukkaantuneita oli 50. Vuonna 2025 Hersonin alueella tapahtui eniten (45) humanitaarisiin avustustyöntekijöihin kohdistuvaa väkivaltaa sisältäviä tai omaisuuteen kohdistuvia välikohtauksia. Donetskin alueella välikohtauksia tapahtui 40. Hersonin alueella tapahtui 20 niistä 45 välikohtauksesta, joissa humanitaarinen avustustyöntekijä kuoli tai loukkaantui. Liikekannallepanoon ja viisumirajoituksiin liittyvät hallinnolliset rajoitukset vähenivät vuonna 2025 verrattuna edellisvuoteen. Avustusjärjestöjen työntekijöiden tarkastukset lisääntyivät vuonna 2025 Sumyn alueella ja jonkin verran Zaporizžjan alueella sijaitsevilla tarkastuspisteillä.¹⁶⁸

6 Lähteet

ACAPS (Assessment Capacities Project)

3.2.2026. MAIN DEVELOPMENTS IN UKRAINE BETWEEN 1 SEPTEMBER AND 31 DECEMBER 2025. Saatavilla Reliefweb-tietokannassa:

<https://www.acaps.org/en/countries/archives/detail/ukraine-september-december-2025-humanitarian-access-update> (käyty 3.3.2026).

12.12.2025. Ukraine: The Cross-Sectoral Role of Mine Action in Humanitarian and Recovery Efforts. <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-cross-sectoral-role-mine-action-humanitarian-and-recovery-efforts> (käyty 9.3.2026).

[päiväämätön]. Country analysis Ukraine.

<https://www.acaps.org/en/countries/ukraine> (käyty 3.3.2026).

ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project)

¹⁶⁷ OCHA [päiväämätön].

¹⁶⁸ OCHA [päiväämätön].

18.2.2026. *Ukraine war situation update* | 7 – 13 February 2026.
<https://acleddata.com/update/ukraine-war-situation-update-7-13-february-2026>
(käyty 20.2.2026).

12.2.2026. *Data Export Tool (turvallisuusvälikohtaukset Ukrainassa ajalla 1.1.2024 - 6.2.2026)*. <https://acleddata.com/conflict-data/data-export-tool> (käyty 12.2.2026).

11.2.2026. *Ukraine war situation update* | 31 January – 6 February 2026.
<https://acleddata.com/update/ukraine-war-situation-update-31-january-6-february-2026> (käyty 19.2.2026).

4.2.2026. *Ukraine war situation update* | 24 – 30 January 2026.
<https://acleddata.com/update/ukraine-war-situation-update-24-30-january-2026>
(käyty 19.2.2026).

28.1.2026. *Ukraine war situation update* | 17 – 23 January 2026.
<https://acleddata.com/update/ukraine-war-situation-update-17-23-january-2026>
(käyty 19.2.2026).

21.1.2026. *Ukraine war situation update* | 10 – 16 January 2026.
<https://acleddata.com/update/ukraine-war-situation-update-10-16-january-2026>
(käyty 19.2.2026).

14.1.2026. *Ukraine war situation update* | 3 – 9 January 2026.
<https://acleddata.com/update/ukraine-war-situation-update-3-9-january-2026>
(käyty 19.2.2026).

9.1. 2026 *Ukraine war situation update* | 13 December 2025 – 2 January 2026.
<https://acleddata.com/update/ukraine-war-situation-update-13-december-2025-2-january-2026> (käyty 19.2.2026).

11.12.2025. *Exhausted Ukraine faces military and diplomatic pressure to cede the Donbas*. <https://acleddata.com/report/exhausted-ukraine-faces-military-and-diplomatic-pressure-cede-donbas> (käyty 19.2.2026).

20.2.2025. *ACLED's methodology on Ukraine civilian infrastructure automated tags*.
<https://acleddata.com/methodology/acleds-methodology-ukraine-civilian-infrastructure-automated-tags> (käyty 13.3.2026).

[päiväämätön]. *Ukraine Conflict Monitor*. <https://acleddata.com/monitor/ukraine-conflict-monitor> (käyty 4.3.2026).

CARE 31.12.2025. *CARE Ukraine: Multi-Sectoral Needs Assessment (MSNA), December 2025*.
<https://reliefweb.int/report/ukraine/care-ukraine-multi-sectoral-needs-assessment-msna-december-2025> (käyty 5.2.2026).

CCCM (The Global Camp Coordination and Camp Management) Cluster 2025. *Ukraine: Map of the active collective sites, December 2025*.
<https://www.cccmcluster.org/resources/ukraine-map-active-collective-sites-december-2025>
(käyty 27.2.2026).

IOM (International Organization for Migration)

1/2026a. *Ukraine — Internal Displacement Report — General Population Survey Round 22*. <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-internal-displacement-report-general-population-survey-round-22-january-2026?close=true> (käyty 24.2.2026).

1/2026b. *Ukraine — Returns Report — General Population Survey Round 22.* <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-returns-report-general-population-survey-round-22-january-2026?close=true> (käyty 3.3.2026).

10/2025. *Ukraine — Protracted Displacement and Precarious Housing — October 2025.* <https://dtm.iom.int/reports/ukraine-protracted-displacement-and-precarious-housing-october-2025?close=true> (käyty 12.3.2026).

ISW (Institute for the Study of War) 31.12.2025. *Russian Offensive Campaign Assessment, December 31, 2025.* <https://understandingwar.org/research/russia-ukraine/russian-offensive-campaign-assessment-december-31-2025/> (käyty 19.2.2026).

Maahanmuuttovirasto / Maatietopalvelu 16.5.2025. *Ukrainan tilannekatsaus huhtikuussa 2025. Saatavilla Tellus-maatietokannassa:* <https://maatieto.migri.fi/base/2724d19a-5460-485d-bff8-6cd8f75f86d5/countryDocument/f43c0f9b-ed2c-483b-9f3d-21905017c738> (käyty 16.3.2026).

Mine Action Review

11/2025. *Clearing the Mines 2025.* https://www.mineactionreview.org/assets/downloads/Clearing_the_Mines_2025_v2.pdf (käyty 9.3.2026).

9/2025. *Clearing Cluster Munition Remnants 2025.* https://www.mineactionreview.org/assets/downloads/Cluster_Munition_Remnants_2025.pdf (käyty 11.3.2026).

Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine 22.1.2026. *LIST of territories where hostilities are (were) conducted or temporarily occupied by the Russian Federation.* https://dp-reintegration.gov.ua/wp-content/uploads/2026/02/List-of-territories-where-hostilities-are-were-conducted-or-temporarily-occupied-by-the-Russian-Federation_order_114.pdf (käyty 19.2.2026).

Ministry of Social Policy, Family and Unity of Ukraine

13.2.2026. *Housing programmes of the Ministry of Social Policy, Family and Unity to cover needs of over 41,000 IDPs in 2026: Denys Uliutin.* <https://www.kmu.gov.ua/en/news/u-2026-rotsi-zhytlovi-prohramy-minsotspolityky-pokryut-potreby-ponad-41-tysiachi-vpo-denys-uliutin> (käyty 12.3.2026).

[päiväämätön]. *To the internally displaced persons.* <https://www.msp.gov.ua/en/otrymuvacham-soc-pidtrymky/vnutrishno-peremishchenym-osobam> (käyty 26.2.2026).

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs)

27.1.2026. *Ukraine: Humanitarian Situation, Response and Funding Snapshot (January - December 2025).* <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/ukraine-humanitarian-situation-response-and-funding-snapshot-january-december-2025-enuk> (käyty 25.2.2026).

13.1.2026. *Ukraine Humanitarian Needs and Response Plan 2026 (January 2026).* <https://www.unocha.org/publications/report/ukraine/ukraine-humanitarian-needs-and-response-plan-2026-january-2026-enuk> (käyty 25.2.2026).

31.12.2025. *Ukraine: Situation Report, December 2025*. Saatavilla Reliefweb-tietokannassa: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-situation-report-december-2025-enuk> (käyty 6.3.2025).

[päiväämätön]. *Ukraine: Humanitarian Access Incidents Dashboard. Humanitarian access incidents. Annual Overview 2025*. <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrJoiZlZWFiNTk2ZTk0OWVlZC00NzdKLTk1Y2EtYzJlMDU3NDM1YjgxlwiwCl6ljBmOWUzNWRlTU0NGYtNGY2MC1iZGNjLTVIYTQxNmU2ZGM3MCIsImMiOiJh9> (käyty 6.3.2025).

REACH

22.12.2025. *2025 Multi-Sector Needs Assessment (MSNA): Overview of humanitarian needs in Ukraine (December 2025)*. Saatavilla Reliefweb-tietokannassa: <https://reliefweb.int/report/ukraine/2025-multi-sector-needs-assessment-msna-overview-humanitarian-needs-ukraine-december-2025> (käyty 5.3.2026).

27.8.2025. *Ukraine Situation Overview: Population Profiling in Collective Sites - August 2025*. Saatavilla Reliefweb-tietokannassa: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-situation-overview-population-profiling-collective-sites-august-2025-enuk> (käyty 27.2.2026).

3/2025. *Research Methodology Note. REACH UKR Methodology-Note Population-Profiling-in-Collective-Sites March-2025.pdf* (käyty 27.2.2026).

Save the Children

15.1.2026. *UKRAINE: Freezing temperatures shut schools as attacks on energy infrastructure intensify*. <https://www.savethechildren.net/news/ukraine-freezing-temperatures-shut-schools-attacks-energy-infrastructure-intensify> (käyty 6.3.2026).

21.11.2025. *Ukraine: Record attacks on energy infrastructure close some schools and disrupt remote learning for children*. <https://www.savethechildren.net/news/ukraine-record-attacks-energy-infrastructure-close-some-schools-and-disrupt-remote-learning> (käyty 6.3.2026).

State Enterprise "Reintegration and Recovery"

[päiväämätön]a. *Activity*. <https://dp-reintegration.gov.ua/en/activity/> (käyty 12.3.2026).

[päiväämätön]b. *State Enterprise "Reintegration and Recovery"*. <https://dp-reintegration.gov.ua/en/home-2-en/> (käyty 12.3.2026).

UNDP (United Nations Development Programme) 8.10.2025. *Newsletter Ukraine Mine Action in Focus - Issue #4, September 2025*. Saatavilla Reliefweb-tietokannassa: <https://reliefweb.int/report/ukraine/newsletter-ukraine-mine-action-focus-issue-4-september-2025-enuk> (käyty 11.3.2026).

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees)

12.12.2025. *Ukraine Protection Survey #2 - November 2025*. Saatavilla Reliefweb-tietokannassa: <https://reliefweb.int/report/ukraine/ukraine-protection-survey-2-november-2025> (käyty 3.3.2026).

27.10.2025. *Ukraine operation factsheet. Emergency Shelter and Housing Assistant.*
<https://data.unhcr.org/en/documents/details/119341> (käyty 12.3.2026)

[päiväämätön]. *For internally displaced people.*
<https://ukraineishome.org/assistance-for-internally-displaced-people/> (käyty 26.2.2026).

United Nations News 5.6.2025. *'It is an elephant': Ukraine's unexploded mine problem.*
<https://news.un.org/en/story/2025/06/1164121> (käyty 9.3.2026).

Ukrinform 20.11. 2025. *Russian strikes on Lviv destroy medical supplies for hundreds of civilian hospitals in Ukraine.* <https://www.ukrinform.net/rubric-ato/4061037-russian-strikes-on-lviv-destroy-medical-supplies-for-hundreds-of-civilian-hospitals-in-ukraine.html> (käyty 18.3.2025).

USDOS (The United States Department of State)

23.4.2024. *2023 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine—Russia-occupied Areas.* <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine/russia-occupied-areas/> (käyty 16.3.2026).

20.3.2023. *2022 Country Reports on Human Rights Practices: Ukraine – Russia-Occupied Areas.* <https://www.state.gov/reports/2022-country-reports-on-human-rights-practices/ukraine/russia-occupied-areas/> (käyty 16.3.2026).

WHO (World Health Organization)

23.2.2026. *Attacks on Ukraine's health care increased by 20% in 2025.*
<https://www.who.int/news/item/23-02-2026-attacks-on-ukraine-s-health-care-increased-by-20-in-2025> (käyty 19.3.2026).

25.7.2025. *Health needs assessment of the adult population in Ukraine: survey report: April 2025.* <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2025-6904-46670-80597> (käyty 25.2.2026).

World Bank & the Government of Ukraine & the European Union & the United Nations 2/2026. *Ukraine. Rapid Damage and Needs Assessment.*
<https://documents1.worldbank.org/curated/en/099022026094036395/pdf/P514499-22f93f3a-4278-42bc-b907-db9553d12069.pdf> (käyty 6.3.2026).